

- akvaponika: zivis palīdz izaugt dārzeņiem;
- ko Lietuvā redzēja mūsu zivkopji;
- laivas atpūtai un makšķerēšanai.

Atvērums
Pazīsti, atbalsti, sargā:

→ 6.-7. lpp.

„KULDĪGA IR MANA PARADĪZE!”

Dāņu skolotājs un uzņēmējs **OLAVS ERNSTENS** runā latviski, internetā lasa *Kurzemnieku*, atbalsta biedrību *Padure* un mazpulcēnus.

→ 5. lpp.

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Nr. 68
(11 304)

Cena
0,68 eiro

Pirmdiena, 2018. gada 18. jūnijs

Milzu! pārslas ēd arī Ķīnā

Rumbas pagasta uzņēmuma *Milzu!* brokastu pārslas raisījušas interesi pārtikas un dzērienu inovāciju izstādē Ķīnā.

Uzņēmuma *Milzu!* arhīva foto

Uz Ķīnu aizceļojuši pirmie četri konteineri ar rudzu brokastu pārslām, kas top zīmola *Milzu!* ražotnē Kuldīgas novada Rumbas pagastā.

Graudaugu pārslas tiek sūtītas uz 14 valstīm. Uzņēmums eksportē jau 60% produkcijas, pēdējā gadā valstu skaits dubultots. Ķīna tām pievienojusies nesen.

Ķīnieši šo produkciju pamanījuši izstādē *Anuga 2017* Ķelnē. Uzņēmuma īpašnieks Enno Ence stāsta, ka uzmanību vispirms piesaistījis iepakojums. Izstādē sāktas sadarbības sarunas, tad bijis darbs ar Ķīnas pārtikas drošības pārvaldi, un šīgada sākumā *Milzu!* produkcija mēroja tālo

ceļu uz turienes veikaliem.

E.Ence nesen no šīs zemes atgriezies – tur kopā ar partneri piedalījies Āzijas lielākajā pārtikas un dzērienu inovāciju izstādē *SIAL China 2018*, lai ar *Milzu!* produkciju iepazīstinātu veikalu tīklus un izplatītājus. Ar pārslām un veselīgās alternatīvas konceptu iepazīnušies arī izstādes apmeklētāji. „Pasaule arvien vairāk sāk novērtēt dabisku un veselīgu pārtiku. Ķīnā vērojama īpašu interesi par mūsu ražojumiem

un to izejvielām: rudziem, auzām, dzērvenēm,” skaidro E.Ence.

Milzu! sortimentā pašlaik ir 16 preču bēmiem un pieaugušajiem, tai skaitā brokastu pārslas no bioloģiski iegūtām izejvielām.

Iveta Grīniņa

Trešdien, 20. maijā:

- Cantus nodzied 50.
- Kabilē atdzimst muiža, top sidrs.
- Swedbank klientu konsultante Sairita Leite.

Festivālā *Lampa* Cēsīs **POLITIĶUS CEPINA CIENĀPILNI** un veido sarunāšanās kultūru. To dara arī divas bijušās kuldīdznieces: Lelde Prūse un Ilze Samīte.

→ 10. lpp.

Kurzemnieks izsludina fotogrāfiju konkursu MANS LĪGO VAKARS vai MANI JĀŅI. E-pastā redakcija@kurzemnieks.lv līdz 26. jūnijam sūtiet rotāšanas, vainagu pišanu, svinības, mielastu, ugunsgrūkus, dabas skatus utt.! Trim labāko attēlu autoriem – balvas! Visas fotogrāfijas tiks publicētas *Kurzemniekā*.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Puspatiesība
maisā

Sazin no kāda materiāla ir tie čekas maisi, ka vairāk nekā ceturtdaļgadsimtu nevar patīstam atvērt! Kaut ko paskrubina, izkasa un pačukst vārdus, kuri pārsteidz patiesību zināt alkstošo sabiedrību. Taču patiesības kā nav, tā nav. Nu jau labu laiku mūsu tiesiskajā valstī pierādījies, ka to neatrast pat tiesā. Kā tur bija rakstnieka Ernesta Birznieka-Upīša tēlojumā *Pelēkā akmens stāsti?* Katrs mēs patiesību apgērbjam savās drēbēs?

„Un tad tu, cilvēk, aizbrauc uz koncertu un domā, vai tik starp tiem, kuri dzied „Dzimto valodu”, nav kāds čekista dēls...”

Čekas maisu gadījumā pēc vienkārša mirstīgā saprašanas nevajadzētu sarežģīti būt. Ja reiz jau 1991. gadā pēc padomju spiegu perēkļa – Valsts drošības komitejas (VDK) – slēgšanas slepeno aģentu kartotēka tāda, kāda bijusi kādreiz, pilnībā nonāca neatkarīgās Latvijas rokās, tad patiesība tālu nebija jāmeklē. Ja paši nevar, pasauc kaut kramplaužus, lai ver vajā un redz, kas lācītim vēderā!

Taču tik vienkārši tas nav. Ilgus gadus augstākā laicīgā vara nevarēja izlemt, kā pareizāk rīkoties. Jo i bez maisu purināšanas bija skaidrs, ka tur iekšā ar segvārdu vai bez varētu būt ne tikai aktīvie ziņu pienesēji, bet arī tagadējās ne-

Daina
Tāfelberga,
tālr. 63350567,
daina.tafelberga
@kurzemnieks.lv

atkarīgās valsts tautas varoņi, kuri, iespējams, paši nemaz nezina, kā tur nokļuvi: Atmodas darbinieki, vides sargi, dzejnieki, mākslinieki u.c. Turklāt būt par aģentu nebija vienīgā forma sadarbībai ar VDK – tā laika drošībnieki bieži vien esot zvanījuši savām uzticības personām atbildīgās iestādēs, lai aprunātos *tāpat vien*. To personu uzvārdi netika reģistrēti – tos nekad neuzzināsim.

Taisnības nolūkā ekspreszidente Vaira Vīķe-Freiberga likumu par čekas maisu atvēršanu divreiz atmata atpakaļ, bet viņas pēctecis Valdis Zatlers šo jautājumu vispār slēdza. Tomēr pirms četriem gadiem izveidota VDK zinātniskās izpētes komisija, kas nule atkal, neko konkrētu nepasakot, sašūmējusi sabiedrību, paziņojot, ka maisos ir ap 600 kultūras darbinieku kartīšu, tostarp labi pazīstamu skatuves mākslinieku, rakstnieku, gleznotāju un leģendāru rokmūziķu vārdi. Esot atklātas arī 77 personas, kas saistītas ar reliģiskām organizācijām.

Un tad tu, cilvēk, aizbrauc uz koncertu, piemēram, Liepājā un domā, vai tik starp tiem, kuri dzied *Dzimto valodu*, nav kāds čekista dēls... Staigā pa Dailes vai Nacionālo teātri un pēti slaveno aktieru portretus: „Kurš no viņiem?” Kausies sprediķi, bet Dieva vārdus nedzirdi, jo varbūt tos saka kādreizējais tautas nodevējs.

Lēmums par maisu atvēršanu jāpieņem līdz šī gada beigām. Līdz tam dzīvosim aizdomās. Visticamāk, arī pēc tam apkārt klīdīs tikai puspatiesība.

TRIS VIEDOKĻI

No kā atkarīgs veiksmīgs eksports?

Sākumā jābūt piesardzīgam

1. Raimonds Serdants,
SIA *Simra* valdes priekšsēdis:

– Tas būs veiksmīgs tikai tad, ja abas puses būs ieinteresētas. Gan pašiem jāstrādā, gan apstākļiem jāsakrīt. Mums ir tādi partneri, ar kuriem strādājam, tomēr neiet tik labi, kā gribētos, bet ar citiem viss iet tieši tā, kā gribas. Parasti ar pirmo reizi nekad netrāpa uz īsto. Mēģinājumu ir daudz vairāk nekā ilglaicīgo partneru.

Mums kopš 2005. gada ir divi stabili partneri: mēbeles pēc individuālajiem pasūtījumiem eksportējam uz Dāniju, kabelspoles – uz Franciju. Kad sākām, nebija iespējas darījumu apdrošināt, vēlāk tāda

parādījās. Ja tagad sāktu sadarbību ar šaubīgu partneri, varbūt to izmantotu. Jābūt piesardzīgam: ja sāk eksportēt, tad ne uzreiz ar pilnām kravām. Pamazām var saprast, kāda ir attieksme, cik ilgā laikā nāk samaksa. Jebkurā sadarbībā jāpieslēpjas, jo katrai pusei ir ieinteresētība naudu ilgāk paturēt savā pusē. Ražotājs grib, lai samaksā tūlīt, pircējs ir ieinteresēts garākā maksas termiņā. Jāatrod kompromiss. Tas arī eksportā ir viens no galvenajiem nosacījumiem. Ja dod produkciju un par to laikus samaksā, tad viss kārtībā.

Sākot eksportēt, ar pircēju jāsatiekas. Jāizrunājas par cenām, piegādi, samaksas termiņu un jāredz, kā pie pircēja izskatās.

No attāluma nevar konstatēt, ka tur varbūt nav nekā vairāk kā tikai pagaidu telpa. Gadījumi bijuši dažādi.

Parasti eksportā lielākie pircēji ir starpnieki. Viņi var būt godīgi, bet var arī nebūt. Tikpat labi var pāris reizi preces paņemt, lai iegūtu uzticību, un pēc tam ar tavu naudu pazust. Bet iziet eksportā *pa tiešo* ir grūti, jo lielās rūpnīcas, kurām tavu produkciju vajag, nelabprāt slēdz tiešo līgumu. Tām patīk ar starpnieku, lai tad, ja vienam ražotājam gadās ķibeles, rūpnīcas darbu tas neietekmētu. Starpnieks ņem no vairākām vietām, tādēļ var piegādāt no cita ražotāja.

Jāiegulda reklāmā

2. Lelde Grāvere,
SIA *Zigzag Factory* vadītāja:

– Tekstilizstrādājumus eksportējam aptuveni trīs gadus. Ļoti daudz ir strādāts sociālajos tīklos. Izmantojam iespēju reklamēt konkrētai auditorijai ārzemēs. Var izvēlēties konkrētu valsti, kuru reklāma sasniedz.

Tā nonākam pie potenciālajiem klientiem, produkciju sūtām uz Vāciju un Norvēģiju. Preces tiek izsūtītas pēc tam, kad par tām samaksāts.

Ja mazam uzņēmumam ir vēlme eksportēt, tas nozīmē, ka diezgan daudz naudas jāiegulda reklāmā. Jābūt arī zināšanām, kādas ir sociālo tīklu mārketinga

iespējas, un jāpārzina svešvalodas. Var reklāmā ieguldīt pārdesmit eiro, bet tad nav atdeves. Par katru reklāmas kampaņu tiek maksāti vairāki simti eiro, un tad rezultāts jūtams. Uzņēmumam par eksportu jādomā, jo iedzīvotāju Latvijā ir pārāk maz, lai ar mūsu produkciju šeit veidotu veiksmīgu biznesu.

Katrai valstij savs foto

3. Edijs Ošs,
SIA *Palleteries* īpašnieks:

– Dzinējspēks, kas silda ekonomiku, ir eksports, tādēļ visas valstis grib to attīstīt. Kokmateriālu eksportēšanā mums ir pieredze 20 gadus un partneri – aptuveni 20 valstīs: sākot ar Eiropas valstīm un beidzot ar Indiju, Izraēlu. Manā uztverē

katrai valstij izveidojusies sava *fotogrāfija*, jo katrā ir cita pieeja. Piemēram, Japānā līdz pirmajam darījumam būs ilgas pārrunas, bet, ja tas notiek, sadarbība ir ilgstoša. Ķīnā par darījumu var vienoties stundā vai divās, bet ilgtermiņa redzējuma nav nekāda. Par nākamo darījumu var zīlēt: notiks vai ne. Anglijas tirgus ir ļoti neprognozējams, svārstīgs,

stipri jūtama sezonālitate. Ar vāciešiem var rēķināties, ka tiks ievērota precizitāte, bet holandieši vienmēr kaut kur *peld* – ar tiem nekas nav vienojams. Poļi ir ātri, agresīvi un nenoteikti, igauņi – lēni, bet labi un precīzi. Katrai valstij izveidojies savs tēls, un eksportējot šiem apstākļiem jāpielāgojas.

Jolanta Hercenberga

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai jums garšo kūkas? Kādas?

Liesma, bijusī skolotāja:

– Man garšo pašceptās, bet tagad esmu ļoti iecienījusi *Cielaviņu*, ko pārku *Rimi*. Pati cepu mājas kūku ar ievārijumu, sieru un biežpienu.

Sarmīte Rozgale, zemiece:

– Man garšo mājas kūka un bezē ar riekstiem. Citreiz nopērku veikalā vai pasūtu kaimiņienei Initai Vējkājai. Viņa cep dažāda veida un ļoti garšīgas.

Edmunds Plonis, viesnīcas *Metropole* vadītājs:

– Protams! Man garšo šokolādes kūkas. Tās pārku un pasūtu kafējnīcā *Krikumiņš* vai *Marmelādē*.

Jānis, metinātājs:

– Kūkas ēdu. Man garšo *Melnais princis*, *Kristīne*. Parasti pārku kafējnīcā *Krikumiņš*.

Ligita Poriete, pensionāre:

– Jā, bet savā vecumā nevaru ēst. Man garšo medus kūkas. Mēs parasti nopērkam veikalā *Rimi*.

Aida Robaža, pensionāre:

– Manā vecumā kūkas pārāk negaršo. Kad ir, tad jau ēdu. Es ēdu *Roko*, pārku veikalos *Rimi* vai *Maxima*. Kad biju jaunāka, pasūtīju *Šarlotē*.

Rūta Mediņa, Andras Ālītes foto

MANUPRĀT

Nesaprātīga pasaule

Nejēdzīgi un pārmērīgi pasaulē tiek tērēti resursi un radīti atkritumi. Ražošanai ir milzīgs apjoms cerībā, ka daļa no tā tiks nopirkta. Visi aizmirsuši laiku, kad amatnieks jaunu lietu darināja tad, ja tā bija vajadzīga, – roku darbs prasa daudz laika un pūļu. Tāpēc šuvēja šuva kleitu, ja kāda sieviete to pasūtīja, podnieks traukus taisīja, cik spēja, un visiem atradās pircējs. Tagad internets pilns ar apgērbu, apaviem un citām iespējamām un neiespējamām lietām, ko kāds piedāvā. Lielākā daļa tā arī netiks nopirkta, lai gan patērētāju sabiedrība visu laiku uzspiež: „Pērc jaunu, pērc jaunu! Vecais vairs nav modē, ir tehnoloģiski nepilnīgs, tam nav tāds stils, tāds lielums, tāda krāsa, kā vajag...” Nu, mēs taču esam šī karuseļa daļa, bet cik ilgi tā var turpināties?

Iveta Grīniņa, tālr. 63350565, iveta.grinina@kurzemnieks.lv

Kurzemnieks
Kuldīgā, 1905. gada ielā 19, LV-3301

Galvenās redaktore p. i. Dina Poriņa – 63350567;
redakcija@kurzemnieks.lv; reklāmas nodaļa – 63324881;
sludinājumi@kurzemnieks.lv

Izdevējs – SIA *Jaunais kurzemnieks*. Reģ. apl. nr. 1400. Iznāk pirmdienās, trešdienās, piektdienās. Pārpublicējot atsauce uz *Kurzemnieku* obligāta. Iespiests SIA *Poligrāfijas grupa Mūkusalā*, Rīgā, Mūkusalas ielā 15a. Metiens – 3467.

1941. GADĀ VIŅI BIJA BĒRNI

Cecīlija Kinda: „Nevajag dzīvot pagātnē. Dzīvojiēt nākotnē!”

1941. gada vasarā tūkstošiem cilvēku tika atņemtas mājas un izjauktas ģimenes, jo padomju režīms viņus izsūtīja uz Sibīriju. Kuldīgas novada politiski represēto biedrības 1941. gada bērni un jaunieši, kā viņi sevi sauc, 14. jūnijā pie piemiņas akmens nolika ziedus par izsūtīto dzīvībām.

Uzrunu teica mācītājs Mārtiņš Burke-Burkevics: „Tagad dzīvojam brīvā valstī, taču visu laiku jāatceras, ka pasaule ir mainījusies. Šis datums parāda, ka jābūt ļoti uzmanīgiem: ja gribam dzīvot stiprā zemē, tad par tās drošību jā rūpējas. Jūs, kas 1941. gadu esat piedzīvojuši kā bērni un pusaudži, varat vienmēr atgādināt, ka šos notikumus aizmirst nedrīkst. Jābūt stipriem – jāceļ sava zeme, jāstiprina attiecības ar ģimeni. Tā ir lielākā traģēdija, ja sevi atrodam kā sašķeltus, saraustītus gabalos. Bet Dievs noslauka asaras. Nav vairs vaimanu un bēdu. Esiet pateicīgi par dzīvi!”

Atnākušie atcerējās briesmīgos laikus, taču priecājās, ka

tagad tās ir tikai sliktas atmiņas. Visi, kuri 1941. gadā bija bērni, tagad ir vecmāmiņas, vectētiņi, dažiem ir pat mazmazbērni. Kuldīgas represēto biedrībā no 1941. gadā izsūtītajiem palikuši tikai 11 cilvēki.

„Pagājuši 77 gadi,” stāsta biedrības vadītāja Cecīlija Kinda. „Mēs kā bērniņi tikām izrauti no mājām. Pie vilciena mums atņēma arī tēvus.” Cecīlijai bija pieci gadi, kad piebraukusi mašīna un vedusi ģimeni prom. Tēva neesot bijis mājās, pēdējā brīdī atbraucis ar riteni, to nosvedis un ielēcis mašīnā. Stacijā viņš tomēr ģimenei atņēmts. Krievijā Cecīlija zaudējusi arī māti, tāpēc augusi bērnunamā un tur aizmirsusi lat-

Pie politiski represēto piemiņas akmens Kuldīgā – tie, kuri 1941. gadā nežēlīgā ceļā uz Sibīriju izsūtīti kā bērni: Melita Eida, Ilze Lūse, Rita Kalve, Kārlis Dazarts, biedrības vadītāja Cecīlija Kinda un Ausma Berga. Ar ziediem – koordinācijas padomes pārstāvis Uldis Jumiķis.

viešu valodu. Pēc kara atvesta uz Latviju, no Rīgas bērnunama viņu izņēmusi krustmāte, un Cecīlija sākusī latviešu valodu mācīties no jauna. „Bet priecājamies, ka

Dieviņš ļāvis atgriezties dzimtajā zemē, kurā kārts šūpulis.”

Biedrība darbojas jau 25 gadus. Pieminēsim 1941. gada bērni sakrājuši paši, un Cecīlijas kundze

priecājas, ka tas ir iesvētīts un joprojām pastāv.

**Rūta Medīna
Andras Ālītes foto**

Pašai garšo un citiem piedāvā

Cienājot apmeklētājus ar pašceptajiem gardumiem un dzērieniem, kafējnīca *Šarlote* Kuldīgā nosvinējusi piekto gadadienu.

„Ļoti ātri pagājis šis laiks,” saka SIA *Gusto Vanilla* īpašniece Aira Egle. Kafējnīcai esot klasisks mazā biznesa sākšanas stāsts: Aira nav gribējusi strādāt pie citiem. „Man pašai garšo kūkas un bulciņas, tādēļ radās ideja par konditoreju. Šķita, ka savā uzņēmumā ar laiku varēšu nedarīt neko. Tā neizrādījās patiesība. Ir jāstrādā, varbūt pat vairāk nekā pie cita,” secinājusi īpašniece.

„Mums ir pastāvīgie klienti, kuri nāk no pirmās dienas. Ir tādi, kuri vienmēr ņem vienu un to pašu – pirms viņi palūguši, meitenes jau zina, ko gatavot, likt maisiņā vai kādu kafiju liet. *Šarlotei* ir sava identitāte – par to prieks. Plānojam mazliet atjaunot telpu izskatu un turpināsim strādāt.”

Kuldīgas mūziķis Aivars Konutis kā kafējnīcas *Šarlote* pastāvīgais klients tās kolektīvu piektajā jubilejā sveica ar priekšnesumu, priecējot arī apmeklētājus.

Jolantas Hercenbergas teksts un foto

Skrundā – vienota valsts aizsardzība mācība

12 vidusskolās Latvijā nākamajā mācību gadā kā pilotprojekts tiks ieviesta valsts aizsardzības mācība. To vidū ir arī divas skolas Kurzēm – Skrundas un Kalnu vidusskola.

Maijā aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis un Jaunsardzes un informācijas centra direktors Aivis Mirbahs ticies ar šo skolu vadību, lai pārrunātu problēmas.

Skrundas vidusskolā šis būs jau trešais gads, kad skolēni varēs apgūt šo priekšmetu, taču iesaiste pilotprojektā nozīmē to, ka ir apstiprināta jauna programma, pēc kuras vienoti mācīs visās 12 skolās.

Konkrētās dienās stundas citos mācību priekšmetos nenotiks.

Aizsardzības ministrijas modelī valsts aizsardzības mācība sadalīta četros blokos: valstiskā audzināšana (vietējā un Latvijas vēsture, patriotisms), dzīves skola (iemaņu izkopšana, piemēram, komandas darbs), fiziskā sagatavotība un militārā sagatavotība (apmācība, kas ekvivalenta ar Nacionālo bruņoto spēku kājnieku skolas 1. līmeņa pamatkursu, pēc kura var kļūt par rezerves karavīru). Skolā stundas vadīs jaunsargu instruktori, kuri papildus militārajai izglītībai iegūs pedagoģisko.

Kā skaidro Skrundas vidusskolas direktors Ainārs Zankovskis: „Arī līdz šim mums strādāja jaunsargu instruktori, un pirmie, kuri šo mācību apguvuši, nākamgad beigs vidusskolu. Bet nebija tik precīzas programmas: kā varējām, tā bijām stundas sakārtojuši. Ļoti ceram, ka šogad pieteiksies vajadzīgais skolēnu skaits, lai mēs kvalificētos projektam.”

Mācības mērķis ir veicināt pilsonisko apziņu un patriotismu, ļaut apgūt militārās pamatiemaņas.

Daiga Bitiniece

MEDIĶI INFORMĒ

Sākas brīvlaika un vasaras traumas

Stāsta Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Kurzemes reģionālā centra statistiķe **Dārta Girgensone**.

No 8. līdz 15. jūnijam Kuldīgas, Alsungas un Skrundas novadā ātrās palīdzības mediķi devušies uz 91 izsaukumu. Uz slimnīcu aizvesti 49 pacienti, no tiem astoņi bērni. Deviņi vīrieši un divas sievietes bijušas reibumā.

Desmit mēnešus vecs zēns, sēžot krēslīnā, atspēries no galda kājas un ar visu krēslīņu nogāzies. Ar virspusēju galvas ievainojumu viņš nogādāts slimnīcā. Rudbāržos 11 gadus veca meitene ar skrituļdēli braukusi no kalna, dēlis aizķēries, un meitene kritusi. Par laimi galvā bijusi ķivere, tomēr uzacs pārsista. Ēdolē desmitgadīgs zēns uz kaut kā asa sagriezis pēdu. Laidos deviņgadīga meitene rotaļu laukumā izkritusi no karuseļa un ar smadzeņu satricinājumu nogādāta slimnīcā. Alsungā sieviete (35) gājusi pie stropiem, un kaklā iekodusi bite. Laidos cietusi jauna sieviete (19), kad pretimbraucošais auto pēkšņi iebraucis pretējā joslā un ietriecies viņas automašīnā. Ar iespējamu atslēgas kaula lūzumu sieviete nogādāta slimnīcā. 89 gadus veca sieviete un 62 gadus vecs vīrietis Kuldīgā notriekti uz gājēju pārejas: sievietei smadzeņu satricinājums, vīrietim ceļgala sasitums un nobrāzta potīte. Laidos vīrietis (48) iecirtis pēdu automašīnas durvīs. Pirms pāris dienām šo pēdu viņš bija sadūris ar siena grābekli, tāpēc slimnīcā nokļuvis ar pēdas kaula lūzumu, durtu brūci un vēl alkohola reibumu. Skrundā vīrietis (34) ar saliekamo nazi centies pārgriezt cauruli, bet nazis izslīdējis un savainojis apakšdelmu. Ēdolē vīrietis (57) strauji gājis, paklupis, ar plaukstu atsities pret sienu un guvis plauksta kaulu lūzumu.

Uzklausīja **Iveta Grīniņa**

Muzejs – laba vieta kompetenču izglītībai

No 1. jūnija Kuldīgas novada muzejā par sabiedrisko attiecību un izglītības nodaļas vadītāju strādā Anita Balode, bet par sabiedrisko attiecību speciālisti – Zane Dzelstiņa. Abas bijušas skolotājas un tieši te saredz iespēju veidot muzeja un skolu sadarbību, palīdzēt pedagogiem ieviest jauno izglītības modeli.

AR PAPILDU VĒRTĪBU

Anita Kuldīgā dzīvo gandrīz 15 gadus, un, kā pati saka – te iedzītas saknes. Vienīgā darbavieta bijusi V.Plūdoņa Kuldīgas ģimnāzija, kur viņa mācījusi ģeogrāfiju un dabas zinības, vadījusi starptautisku projektu un nometnes.

„Katram vajadzētu darīt to, kas patīk un padodas, un dot sabiedrībai labumu. Un vēl arī papildu vērtību, kas vērsta uz attīstību. Šogad atnāca izjūta, ka vajadzīgs jauns izaicinājums, ka jāizsit sevi no komforta zonas, lai varu iekšēji augt. Ja pazaudēta vīzija, skolā nevajag turpināt strādāt – jāpaiet malā. Šobrīd nav nekādu domu, cik šī pedagoģiskā pauze varētu ilgt. Ja vienā sfērā esi sevi izsmēlis, meklē citu piemērotu! Uz darbu jānāk ar prieku, ka ķeros klāt izaicinājumiem, jo man tas ir interesanti un padodas.

Šķita, ka man piemērots Kuldīgā ir muzejs, tūrisms un bibliotēka. Dzīve piespēlēja šo iespēju. Lai ietu uz priekšu, jāapstājas un jāpaskatās atpakaļ – kas bijī, kas esi šodien. Tad rodas jaunas idejas un sadarbības formas. Runājam gan par seniemi, gan aktuāliem notikumiem, piemēram, te ir brīnišķīga ziedu izstāde. Muzejs cilvēkus iedvesmo.

Bērni no manas ikdienas nepazūd, jo esmu arī izglītības nodaļas vadītāja. Es savas pedagoģiskās karjeras turpinājumu redzu kā jaunās kompetenču izglītības daļu. Valsts devusi izglītībai skaidras

Kuldīgas novada muzeja jaunās darbinieces – sabiedrisko attiecību un izglītības nodaļas vadītāja Anita Balode (no labās) un sabiedrisko attiecību speciāliste Zane Dzelstiņa – par savu uzdevumu uzskata saziņu ar sabiedrību, tostarp skolām.

norādes, un to pieprasa arī bērni – vēlas mācīties ārpus klases un skolas. Muzejs ir brīnišķīga vieta, kur sadarboties ar skolotājiem: saprast, ko vēlas viņi, kas vajadzīgs bērniem. Vienlaikus ir būtiski izpildīt muzeja funkcijas. Vēlamies, lai bērni izaug gudri, dodas pasaulē smelties zināšanas un pieredzi un atgriežas. Tāpēc jāveido lepnums par dzimto vietu.”

SAKRĪT AR SIRDS AICINĀJUMU

Z.Dzelstiņa stāsta: „Nāku no Blīdenes pamatskolas, tā ir ļoti tālu no šībrīža dzīvesvietas – Raņķiem. Bija jāizlemj, vai esmu vietā, kurā vēlos dzīt saknes. Ja katru dienu uz darbu brauktu 70 kilometru, ciestu ģimene un mājas, kas tagad ir prioritāte. Tāpēc biju priecīga par šādu iespēju, vēl jo vairāk tāpēc, ka muzejs

sakrīt ar manu sirds aicinājumu – vēsturi.

Kā sabiedrisko attiecību speciāliste varu strādāt ar tekstiem, un tas ir otrs aicinājums, jo pēc izglītības esmu baltu filoloģe. Kā pedagoģe studēju programmā *Iespējamā misija*. Tā pavēra citu skatījumu uz izglītības sistēmu un to, kā to var mainīt. Tāpat kā kolēģe Anita muzeju redzu kā platformu kompetenču pieejai – kā

„Muzejs gaida vadītājus, kuri rīko nometnes vasaras otrajā pusē. Ja viņiem rodas ideja, var atnākt aprunāties – pastāstīsim, ko varam piedāvāt.”

vietu, kur mācīties ārpus skolas. Tāda pieredze man jau mazliet ir, plānoju sadarbību ar projektu *Skola 2030*. Šī programma īsteno pāreju uz tādu izglītību, kādu gribam redzēt. Ļoti ceru uz pedagogu un to cilvēku atsaucību, kuri pie kompetenču projekta strādā.”

MUDINĀ PEDAGOGUS UZ SADARBĪBU

„Redzam divus modeļus, ar kuriem vairāk strādāsim augstāk, kad pedagogi atgriezīsies no atvaļinājuma,” skaidro A.Balode. „Esam atvērti ne tikai vēstures, bet jebkuriem skolotājiem, kuri šo vidi vai mūsu izstādes saredz kā piemērotas mācībām. Galvenais, lai tas nāk par labu visiem. Var arī uz skolu aicināt krājuma pētniekus. Ja pareizi komunicēsim, rezultāts būs labs. Pirms biju ienākusi muzeja vidē, šķita, ka tā ir mierīga, lēna. Sabiedrībai būtu vērtīgi saprast, ka te viss notiek komandā – jebkura izstāde ir vismaz sešu cilvēku kopdarbs, lai vajadzīgo atrastu krājumos, skaisti noformētu un tas uzrunātu apmeklētājus.” Z.Dzelstiņa piebilst, ka jebkuras izstādes pamatā ir liels pētnieciskais darbs.

Iveta Grīniņa
Andras Ālītes foto

Taksometri brauc, kā ierasts

Kopš 1. jūnija vieglā transportlīdzekļa vadītāji, arī taksometru vadītāji, kuru nav taksometru vadītāju reģistrā, nedrīkst nodrošināt pasažieru komercpārvaldījumus.

JĀTUR REDZAMĀ VIETĀ

Komersantiem, kuri pasažierus pārvaldā ar vieglo automobili, jābūt licencei un tās kartītei. Šobrīd valstī taksometru vadītāju reģistrā ir 2328 autovadītāji, atļauja pārvaldāt pasažierus ar vieglo auto izsniegta 82 komersantiem.

Pēc reģistrēšanās uz norādīto adresi tiek nosūtīta reģistrācijas apliecība. Tai transportlīdzeklī jāatrodas redzamā vietā, lai pasažieris var pārliecināties, ka autovadītājs ir tiesīgs šādu pakalpojumu sniegt. Saskaņā ar Administratīvo pārkāpumu kodeksu fiziskai personai vai valdes loceklim par

pasažieru komercpārvaldījumiem bez licences naudas sods ir no 280 līdz 700 eiro.

ARĪ PA KURZEMI

Noteiktā laikā reģistrējušies gan IK *Sandotax* vadītāja Kristīne Zapacka, gan *SOS Taxi* vadītājs Dainis Īvāns Kuldīgā. Agrāk braukuši pa pilsētu un tās apkaimi, bet ar jaunajām licencēm – arī pa Kurzemi. Taču abi atzīst, ka lielāku klientu pieplūdumu tāpēc nejūt.

„Cilvēku ir mazāk, jo daudzi no valsts izbraukuši. Agrāk no ģimenes ārzemēs strādāja viens, bet tagad bieži vien prom ir visa

saieme un atpakaļ braukt netaisās,” secina K.Zapacka. „No 1. janvāra taksometrs nedrīkstēs būt tāds auto, kura motortilpums lielāks par 2,0. Tāpat tiks vērtēti auto izmeši atmosfērā, un pēc tā iznāks, ka mums kādiem trim četriem vadītājiem auto būs jāmaina. Kāpēc gan tas attiecināts tikai uz taksometriem? Arī citi braukā, piemēram, preču piegādātāji.”

Bet D.Īvāns atzīst: „Braucēju pietiek – plika rupjmaize nav jāēd. Lielas izmaiņas nejūtu, un darbs turpinās kā līdz šim.”

Inta Jansone

Kur reģistrēties vai iesniegt pieteikumu licences vai tās kartītes saņemšanai?

Kādā Autotransporta direkcijas nodaļā vai e-pakalpojumu sistēmā <https://e.atd.lv/login>.

Aicina bruņoto spēku rezervistos

Nacionālie bruņotie spēki šogad sāks rezervistu militārās mācības un sekmīgos ieskaitīs rezerves karavīros.

Mācības notiks no 28. jūlija līdz 2. septembrim. Anketas iesnieguši vairāk nekā 80 cilvēki. Vēl līdz 1. jūlijam var pieteikties Latvijas pilsoņi no 18 līdz 50 gadiem vismaz ar pamatizglītību, valsts valodu pārvaldot vidējā līmenī (B1). Šogad plānots mācīt ap 50 rezervistu. Kursā iekļauti šādi priekšmeti: ieroču un šaušanas apmācība, normatīvie akti, lauka administrācija, lauka kaujas iemaņas, topogrāfija, orientēšanās, sakari un medicīna, tostarp pirmā palīdzība.

Mācību laikā rezervists pilnībā aktīvo dienestu, viņam būs

karavīra statuss, un šis laiks tiks ieskaitīts izdienas stāžā. Rezervisti tiks nodrošināti ar dzīvojamu telpu kazarmā vai (lauka apstākļos) ar vietu teltī, karavīra uzturdevu, formas tērpu un citu inventāru. Par katru militāro mācību dienu tiks maksāta kompensācija, kurai netiek iekasēti nodokļi. Mācības sekmīgi apguvušie dos zvērestu, saņems rezerves karavīra apliecību, mobilizācijas norīkojumu un tiks ieskaitīti bruņoto spēku rezervē, tādējādi sākot pildīt šos pienākumus.

Pieteikties vietnē www.mil.lv sadaļā *NBS rezerve* vai rezerves personāla uzskaites sektorā Rīgā, Krustabaznīcas ielā 9.

Inta Jansone

Dāņu skolotājs, uzņēmējs un dabiska dzīvesveida cienītājs Olavs Ernstens: „Mans uzvārds dāņu valodā nozīmē nopietns. Esmu strādājis daudzus nopietnus darbus, tai skaitā skolās ar bērniem, kuriem ir uzvedības traucējumi, ir problēmas ar acīm.”

Vēl viņu pozitīvi ietekmē darbi cilvēki, īpaši jaunieši. Tādēļ vairākus gadus viņš biedrībai *Padure* un Padures mazpulcēniem pārskaita, kā pats saka, 9% no saviem ienākumiem. Šomēnes O.Ernstens vairākas dienas pie padurniekiem viesojās un apmetās biedrības un mazpulcēnu vadītājas Vigras Leismanes meitas Iritas ģimenē.

UZZINA NO KURZEMNIEKA

Olava kungs ļoti labprāt ceļo. Par Latviju ieinteresējies pēc tam, kad tā atguvusi brīvību. „Esmu skolotājs un botāniķis, studējis arī valodas. Runāju gan krieviski, gan vāciski. Interese par latviešu valodu radās tad, kad sapratu: Latvija nav daļa no Krievijas, bet brīvvalsts. Tagad saprotu ap 90% no latviski teiktā un varu diezgan brīvi lasīt jūsu

„Dānijas salā dzīvoja vācu ģimene. Tai nepatika, ka tiek pacelts dāņu karogs, – pie viņu mājas bija vācu. Viss nonāca tiktāl, ka nesveicinājāmies.”

avīzes.” Olava kungs labprāt lasa vietējo presi visās pilsētās, kuras apceļo, bet *Kurzemnieks* iepatīcies tā, ka Dānijā viņš regulāri dodas uz bibliotēku, lai palasītu to internetā.

No avīzes uzzinājis par darbīgo sievieti Iritu Leismani, kura Kuldīgā atvēra veikaliņu *Palutini sevi*. Uzmeklējis un no viņas uzzinājis arī par mazpulcēniem – tā aizsākusies draudzība.

„Četras reizes Latvijā jau esmu bijis – sākumā Rīgā, tad devos uz Ventpili, tur lasīju arī *Ventas Balsi*. Bet kāda dāma man parādīja autobusu uz Kuldīgu. Esmu laimīgs, ka tā,” smaida Olava kungs.

BRĪVĀS CŪKAS

Mīlestību uz Kuldīgu viņš skaidro ar to, ka tā līdzīga vietai, kurā mīt pats: „Dānijā cilvēki labprātāk dzīvo lielās pilsētās, bet es ļoti labi jūtos savā ciematā. Mana māja ir 400 metru no jūras, līdz veikalam jābrauc divi kilometri. Netālu no mājas dzīvo ērgļi un mežacūkas. Daudzus gadus vairāk nekā 100 Dānijas salās esmu pētījis augus, lauksaimniecības ietekmi uz dabu, daudz par to rakstījis.

Kādā salā ar kaimiņu sākām audzēt cūkas. Mums bija iespēja saņemt palīdzību no Eiropas, lai veidotu ekoloģisku saimniecību. Cūkas pa salu skraidīja brīvībā, bet pilsētniekiem tas nešķita pareizi – tām esot jāstāv stallī. Mūsu ideja bija tāda, ka brīvībā cūkas aug labāk.

„Esmu atradis savu paradīzi!”

Kad dāņu pedagogam un ekoloģiskā dzīvesveida piekritējam **OLAVAM ERNSTENAM** ārsti gribot izrakstīt zāles, viņš atbildot, ka nevajag. Viņa zāles esot atrašanās Kuldīgā, ko Olava kungs dēvē par savu paradīzi.

Fotogrāfiju ar ceļu uz Vēgām biedrības *Padure* vadītāja aizsūtījis Olava kungam uz Dāniju. Kad viņš jūtas noguris, spēku atgūst, tajā veroties.

Esmu audzējis arī brīvās aitas un vistas. Katru dienu ar prāmi uz kontinentu vedām ap 1000 olu.”

UZNĀCA KRĪZE

„Salā biju arī kultūras nama vadītājs. Skolas no kontinenta brauca skatīties ekoloģisko saimniekošanu. Rādījām bērniem, kā ķert zivis, varēja jāt ar zirgiem, ēst tīru pārtiku. Lielas firmas mums saimniekošanai deva naudu, bet... pienāca ekonomiskā krīze, un viss kļuva aizvien sliktāk.”

Olava kungs gan neesot padevis. Ar diviem draugiem izveidojis mazu ekoloģisku kafejnīcu: „Katru nedēļas nogali pie mums brauca daudzi tūristi, lai nobaudītu ēdienus no tiem produktiem, kas atrodami un izaudzējami salā. Mana sieva cepa maizi, piedāvājām arī naktsmājas. Brauca cilvēki no Beļģijas, Holandes, Vācijas. Salā ir ļoti skaista daba, brauca mākslinieki gleznot. Lielas problēmas radās ar vācu tūristiem. Mūsu kafejnīcā alkoholu nepārdevām, bet bija tādi, kuri atbrauca ar jahtām un gribēja pie mums tikai piedzerties. Kad iebildām, viņi no salas pazuda.”

POLICIJA BRAUC REGULĀRI

Vēlāk Olava kungs pārcēlies uz kontinentu, strādājis internātskolā bērniem ar dažādām atkarībām un kriminālām problēmām:

„Pārsvārā viņu vecāki dzer vai lieto narkotikas. Bijām gan skolotāji, gan speciālisti, piemēram, psihologi. Man bija laba alga, bet darbs grūts, pat bīstams. Gadījās, ka bērni bija agresīvi – nazi pavērsa arī pret skolotājiem. Daudzi bēga, mūsējie divreiz bija

„Man vienmēr dvēselē iekrīt tie, kuri dara kaut ko labu savai pilsētai.”

aizbēguši līdz Polijai. Zvanīja poļu policija, lai braucam pakāļ. Dāņu policija pie mums bija diezgan regulāri. Reizi nedēļā katram skolotājam naktī jādežurē, lai bērni nevar aizbēgt.”

Olava kungs pārliecināts: „Dānijā ar bērnu uzvedību ir lielas problēmas. 15% bērnu klaiņo. Cik esmu redzējis Kuldīgā, skolēni uzvedas daudz labāk.”

FOTOGRĀFIJA ACU PRIEKŠĀ

„Man vienmēr dvēselē iekrīt tie, kuri dara kaut ko labu savai pilsētai. Irita un viņas ģimene, manuprāt, ir labākie cilvēki pasaulē. Manā sirdī ir arī citi labie cilvēki, par kuriem uzzinu, lasot *Kurzemnieku*. Ļoti priecājos, ka šeit varēju nopirkt trīs numurus drukātā versijā. Vakar trīs stundas viens staigāju pa pilsētu, at-

klāju iepriekš neredzētas vietas, sēdēju uz soliņa Liepājas ielā un priecājos par garāmgājējiem – tādiem jaukiem cilvēkiem,” stāsta Olava kungs.

V.Leismanes vadītos mazpulcēnus satīcis pirmo reizi: „Bet jau iepriekš zināju viņu vārdus. Man mājās ir liela Vigras fotogrāfeta bilde, kurai otrajā pusē visi parakstījušies. Ir redzams ceļš, virs kura divu priežu zari savijušies kā tiltā. Kad skatos, domāju, ka katru dienu kādi bērni pa šo ceļu brauc uz skolu. Kad man ir liels stress vai esmu noguris, paskatos šajā bildē.”

Jautāts, kādēļ nolēmis padurniekus atbalstīt ar naudu, viesis atbild: „Es zinu, cik lieli ir mani ienākumi, cik no tiem varu dot, lai palīdzētu citiem. Citi varbūt to noēstu restorānā, bet man šķiet, ka labāk ir palīdzēt. Bērniņā tēvs teica: „Es vedīšu tevi pie tiem, kuriem nav naudas. Tu redzēsi pasauli un sapratīsi, kas dzīvē svarīgs.” Mans tēvs bija sociāldemokrāts. Braukājām apkārt un dalījām cilvēkiem partijas savākto naudu. Arī tagad, kad esmu Dānijas zaļo partijā, uzskatu, ka vispirms jādomā par cilvēkiem, skolām, vidi.”

Justīne Smilga
Vigras Leismanes arhīva
un Jēkaba Aleksandra
Krūmiņa foto

PIEREDZE

Zivkopju brauciens uz Lietuvu

Jauna pieredze zivju audzēšanā un dīķu apsaimniekošanā – pēc tās 27 interesenti divas dienas maijā devās uz Lietuvu. Tika apmeklēti zivsaimniecības uzņēmumi un izstāde *Agro Balt Viļņā*.

Valsts zivsaimniecības sadarbības tīkla pasākumu rīkoja Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra (LLKC) Kuldīgas nodaļa.

GADĀ – AP 800 TONNU KARPŪ

Saimniecībā *Žemaitijas žuvis* mūs laipni sagaidīja īpašnieks Fēlikss Petkus un pa šauriem lauku celiņiem veda apskatīt zivju dīķus. Viņš nozarē nostrādājis 35 gadus un sākumā zināšanas ieguvis Kaļiņingradas institūtā.

Pēc Lietuvas izmēriem saimniecība nav liela: dīķu ir vairāk nekā 400 ha, tie ir no četriem līdz 70 ha. Galvenais dīķis kalpo kā ūdenskrātuve, lai regulētu līmeni citos. Ziemas dīķi aizņem deviņus hektārus. Gadā tiek pārdots ap 80 tonnām karpu. Zivju barošanai izlieto ap 400 tonnām graudu un kombinētās barības. Labību izaudzē paši, kombinēto barību iepērk Polijā. Tagad modernās bezzivju karpas audzē maz – apmēram 1% no realizācijas apjoma, jo cenā nav atšķirību. Pārdošanas cena nav mainījies jau daudzus gadus, un bez Eiropas Savienības atbalsta rentabilitāte būtu tuvu nullei. Daļa zivju tiek pārdota arī Latvijā. Lielus zaudējumus nodara dabiskie ienaidnieki – bebrī, arī kormorāni un citi putni, kuri kopā apēd ap 20 tonnām. Zivis pavairo dabiski, izlasē no savām mātēm.

Papildus zivīm tiek piedāvāta komercmakšķerēšana. Pensionāri un bērni drīkst to darīt bez maksas.

JA NEKERAS, ZIVIS IR RESTORĀNĀ

Lauku tūrisma sēta *Karpyne* atrodas pašā Lietuvas centrā netālu no šosejas Viļņa–Klaipēda. Lieliska vieta atpūtai, iespēja vērot peldošas karpas. Sezona ir visu gadu. Makšķerēšana ilgst no 15. aprīļa līdz 1. oktobrim. Interesants piedāvājums – *Dāvanu sala*, kurā par samaksu (33 eiro) var nomāt makšķeri, makšķerēt un lomu ņemt līdzi uz mājām vai pagatavot turpat. Neveiksmīga loma gadījumā zivis var pagatavot restorānā.

Tūrisms un iekšējo ūdeņu apsaimniekošana viena otru papildina. Daudz var mācīties, kā tiek izdomāti dažādi pasākumi apmeklētāju pieusaietei. Piemēram, populāru grupu koncerti, atlaides makšķerēšanai pirmdienās, feisbukā publicēti lielākie lomi (ap 14 kg karpas).

Inese Blūma,
LLKC Kuldīgas nodaļas lauku attīstības konsultante
Autores arhīva foto

Pieredzes brauciena dalībnieki Lietuvas lauku tūrisma sētā *Karpyne*.

ATZIŅAS

Mācīties var ikreiz

Lai arī pieredzējušajai zivkopī Dzintrai Tiltiņai Lietuvā pārsteidzošu atklājumu nav bijis, viņa uzsver, ka jebkurā viesošanās reizē var gūt ko jaunu, ja vien zina, uz ko skatīties.

Bijis interesanti redzēt, ka lietuvieši dambjus nogana ar aītām, lai nevajadzētu applaut: „Tas viņiem ir Eiropas projekts. To redzējām arī iepriekšējā Lietuvā braucienā. Zivju audzēšanā sistēma tāda pati kā pie mums, un zivaudzētavas saimnieks bija ļoti atturīgs. Šķiet, ka mūsu zivkopji ir atklātāki un runīgāki. Interesanti, ka kormorāniem atvēlēta īpaša vieta, kur šie putni vairojas un ir aizsargāti. Mūsu zemnieki ar tiem ļoti cīnās, mēģina aizbaidīt. Lietuvā ir citādi – speciāla sala, kur tie dzīvo. Patīkami bija atkal redzēt Trāķu pili, turklāt laiks mūs lutināja.”

Lai saprastu, ka mums vēl nav

„Visiem iesaku doties šādos braucienos. Esmu bijis skatīties arī zemeņu un ābolu audzēšanu. Tas dod labu stimulu un izpratni, ka pie mums vēl nekā nav,” saka Laidu pagasta uzņēmējs, *Migldārzu* saimnieks Ilmārs Gulbis.

„Zivkopībā esmu iesācējs – šogad būs pirmais ražas gads. Strādājam cītīgi. Mums ir laba skolotāja.”

Lietuvā redzētais tikai apstiprinājis sen zināmo: „Kaimiņi ar zivīm apgādā Rīgu, Jūrmalu, mūsu lielos veikalus, un tad brīnāmies, kāpēc nevaram pārdot savējās! Kad ieraudzījām, kādas tās saimniecības ir, kāds apjoms un kā viss nostrādāts! Pie mums tik lielu saimniecību nav. Mūsējiem vēl jāaug.

Uz ārzemēm nav jābrauc mācīties, jo neviens neko īpaši nerādīs un nestāstīs, bet savām acīm redzēt, uz ko tiekties, – to gan var. Izskatās, ka Latvijā zivsaimniecības vairāk strādā uz Eiropas naudu nekā cenšas attīstīt ražošanu. Mēs dīķus regulāri izplaujam un izkopjam. Es braucu pa citām saimniecībām un redzu, ka nekā netiek darīts, bet visi kliež par kormorāniem un citiem putniem, kuri zivis izēd. Kāpēc lai tie neēstu, ja viņiem ir ideāli apstākļi – viss aizaudzis? Zemnieki neizdara līdz galam, jo tie ir papildu izdevumi. Kāpēc darīt, ja var nedarīt un Eiropa par to samaksā?”

Iveta Grīniņa

Kafijas vietā – dzidrs ūdentīņš

Īstais laivotāju laiks vēl tikai priekšā – jūlija beigās un augusta sākums, bet arī tagad darba netrūkstot, atzīst laivu nomas *Mučas* Kurzemes filiāles vadītājs Aldis Tobijs.

Laivu nomā *Mučas* atpūtnieki braucieniem izvēlas šīs laivas, bet makšķernieki – gumijas, jo tās ir stabilākas un tajās var piecelties kājās.

„Vispirms laivas aizgādājam līdz vietai, kur cilvēki iecerējuši braucieni sākt, un pēc tam norunātajā vietā savācam. Piedāvājums ir plašs – cenšamies izdabāt vairākuma interesēm. Vasarā mūsu klienti ir lielākoties laivotāji, pavasarī un rudenī – makšķernieki.”

Iesācējiem pirmajā braucienā A.Tobijs iesaka izvēlēties stabilāku laivu un īsāku maršrutu. „Ja izvēlēšies garāku, būs nogurums un ceļojums liksies briesmīgs. Laivošanas priekam tiks pielikts punkts. Savukārt makšķernieki paši zina, kur grib braukt, – viņiem savas vietas.”

Latvijā ir daudz zivīm bagātu upju un ezeru. Viena no makšķernieku iecienītākajām ir Venta. Ja neskaita dažas strautceces, ūdens plūdums tajā esot rāms. Mūsupusē makšķernieki iemīļojuši divas vietas: vienu pie Skrundas, otra ir tuvāk Ventspilij. Pie Ventspils upe esot dziļāka un lomā varot dabūt arī pa asarim, kas tur ienācis no jūras. „Sobrīd makšķerniekiem lomā pārsvarā esot sapali,” turpina A.Tobijs. „Arī man patīk makšķerēt, bet neatliek laika, tāpēc tas izdodas tikai tad, kad draugi uzaicina. Man labāk patīk ķert plēšīgās zivis, piemēram, līdakas, asarus. Bet makšķerēt labāk ezerā, piemēram, Vilgāles vai Usmas.”

Makšķernieki viņam stāstot: Venta ir interesanta ar to, ka var sarūpēt pārsteigumus, – tajā var izmakšķerēt arī negaidītu lomu. „Braucot uz ezeru, viņi zinot, kādas zivis tur var būt, bet Ventā – ne, jo ir gadījies noķert arī kādu meža vimbu,” teic laivu iznomātājs. „Daži makšķernieki sūdzas, ka traucē Ventas aizaugšana un tas, ka ūdens līmenis zems. Visai bieži pavasarī viņi vispirms zvana un prasa: „Kāds ūdens? Dzidrs vai brūns kā kafija? Ja brūns, tad nav vērts braukt, jo makšķerēt tas traucē.”

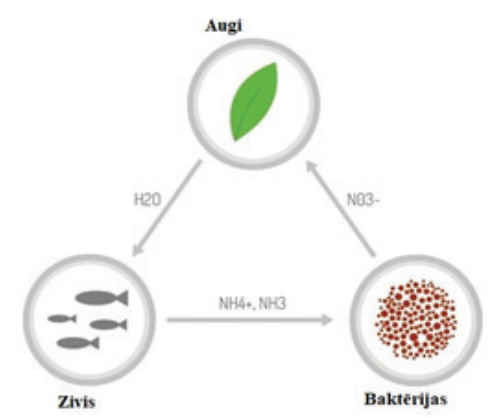
Arī par lomiem dzirdēti dažādi stāsti. „Ir tādas kompānijas, kas brauc regulāri. Vienā divu trīs dienu braucienā nav noķerta neviena zivs, bet citā loms bijis bagātīgs,” atstāsta A.Tobijs. „Reizēm uzklausu piedzīvojumus. Prātā palicis pēdējais. Vienam copnamim makšķerēšanas prieki beidzās, vēl īsti nesākoties, jo kāpjot laivā viņš pamanījās salauzt makšķeri.”

Pēdējā laikā A.Tobijs novērojis, ka makšķernieki lomu atlaiž atpakaļ: „Safotografē, lai būtu, ko parādīt citiem, pēc tam palaiž atkal ūdenī.” Tāpat pēdējā laikā tūristi un makšķernieki vairāk domājot par dabu. „Atkritumi tiek atvesti atpakaļ. Šādu cilvēku kļūst arvien vairāk. Dažreiz kompānija no laivošanas atved vairāk atkritumu, jo pa ceļam piestājusi un sakopusi kādu vietni, kur citi savējos atstājuši.”

Inta Jansone
Lailas Liepiņas foto

Nākotnes tehnoloģija – akvaponika

Akvaponika ir inovatīva metode, kurā zivkopība un dārzkopība viena otru papildina, bet uzsvars likts uz dārzu audzēšanu bez grunts, ar organiskajām vielām un slāpekli bagātinātā ūdenī, kas ņemts no akvārija vai zivju baseina.

Ūdens, kas iziet no zivju baseina, ir bagāts ar barības vielām (izkārnījumiem, barības paliekām u.c.), kas radušās zivju audzēšanas rezultātā. Tas ietiek vannās, kurās aug augi. Dabisko mikrobioloģisko procesu rezultātā baktērijas pārveido barības vielas, t.i., amoniju – nitrātos, kas ir kā mēslojums augiem. Augi patērē nitrātus, tādā veidā palīdzot attīrīt ūdeni. Tīrais ūdens atgriežas atpakaļ pie zivīm.

Ūdens no zivju baseina tiek izmantots augu barošanai.

Dārzeni tiek audzēti bez grunts, tikai ūdenī.

„Pirmās ziņas par akvaponiku parādījās ap 2010.–2011. gadu, un Lielbritānijā, Nīderlandē un Vācijā jau uzbūvētas pirmās siltumnīcas. Esmu dzirdējis, ka Latvijā pirmais projekts īstenots Krāslavas novadā,” stāsta Pelču zivaudzētavas veterinārārste Olga Revina.

Sistēmu var izveidot gan lielām siltumnīcām, gan pavisam nelielām dārzu audzētavām. No tā, cik augu jāpabaro, atkarīgs tas, cik liela tvertne vajadzīga zivīm. „Zivis te ir viens no svarīgiem elementiem, un tās arī labi aug, bet galvenais ir ekoloģisku dārzu audzēšana. Internetā var apskatīt dažādas sistēmas, bet ir pavisam vienkāršas, piemēram, zivīm var ņemt lielās, četrkantīgās plastmasas mucas, kurās satīpst tonna ūdens. Tad vajadzīgs sūknis, kas ūdeni no zivju baseina visu laiku nogādā augiem. Ir dažādi varianti: augi var augt vispār bez substrāta – ievietoti tīkliņos, augi var atrasties rupjos oļos. Ir dažādi varianti, kur var atrasties baktērijas, kas zivju izkārnījumus un barības paliekas pārstrādā augiem viegli uzņemamās vielās – nitrātos. Tie var būt biofiltri, bet var būt tā, ka baktērijas ir uz oļiem, kuros iestādīti augi. Internetā ir piemēri, ka no pavisam neliela akvārija ūdens aug trīs tomāti,” stāsta O.Revina. Ūdens sistēmā visu laiku cirkulē. Zivīm jānodrošina skābeklis un barošana. Ja zivju daudz, vajadzīgs papildu filtrs, lai daļu organisko vielu atdalītu nost, jo baktērijas un augi visu nespēj patērēt. Augu attīrītais ūdens atgriežas zivju baseinā. Tiem nevajag papildu mēslojumu. Nav nezaļi, nav vajadzīgi augu aizsardzības līdzekļi – tā ir pilnīgi patstāvīga un bioloģiska sistēma.

Akvaponikas iespējas pēta arī Daugavpils Universitāte.

Iveta Grīniņa, interneta foto

Pelču zivaudzētavas veterinārārste Olga Revina

Rīkos makšķerēšanas sacensības

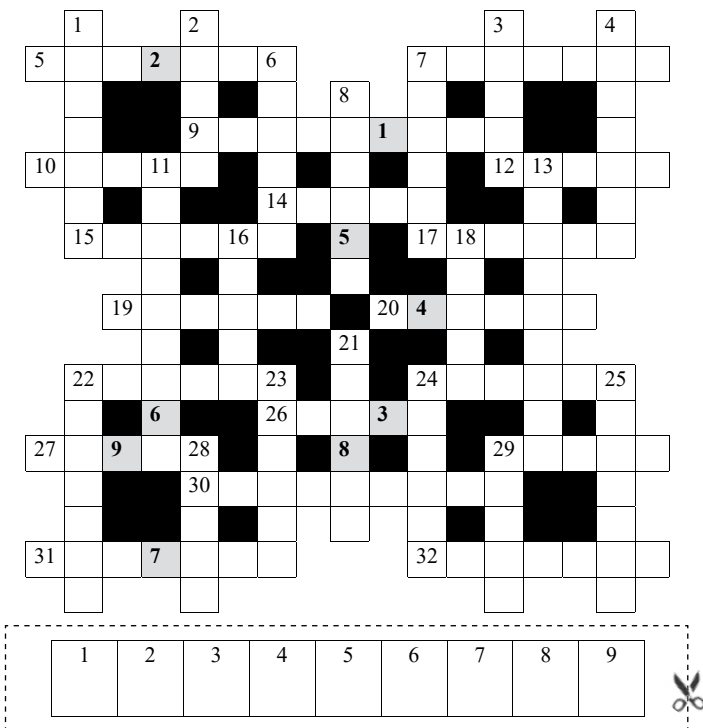
6. jūlijā 12.00 Pelčos saimniecībā *Damba dīķi* Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra (LLKC) Kuldīgas birojs rīko izglītojošu pasākumu par makšķerēšanu.

Uzņēmējdarbības konsultante Linda Dūdiņa-Hoiere stāsta, ka piedalīties var jebkurš, kuram patīk makšķerēt. Lai arī tas paredzēts pieaugušajiem, var pieteikties arī jaunāki dalībnieki. Viens no runātājiem būs pieredzētais makšķernieks Guntis Kārklīņš, kurš izskaidros makšķerēšanas noteikumus un stāstīs par praktiskām lietām. Pēc tam būs sacensības tautas klasē. Tie, kuri vēlas piedalīties, var ņemt līdzi savu makšķeri. Pieteikties un ar nolikumu iepazīties LLKC Kuldīgas birojā, Pilsētas laukumā 4 – 106, tālr. 29147935.

Iveta Grīniņa

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Anda Straume.

Risinājumu gaidām līdz 20. jūnijam.

Horizontāli: 5. Ļoti sīkas cietvielu daļiņas, kas atrodas gaisā vai nosēžas uz priekšmetiem. 7. Šahā – atklātne, kurā upurē figūru vai bandinieku. 9. Skriešus pārvirzīties. 10. Klons. 12. Kāju kustība ejot. 14. Ļoti vērtīgi. 15. Pilsēta Talsu novadā. 17. Veļot izveidot. 19. Šaha figūra. 20. Izmantot, patērēt. 22. Iet, cenšoties izvairīties no peļķēm. 24. Iespīest starp zobiem. 26. Kārta, rinda. 27. Tāds, kam maz tauku, taukvielu. 29. Priežu dzimtas skuju koks. 30. Vaļsirdība. 31. Ātrs, straujš, kaislīgs. 32. Tāds, ko klāj eļļas kārts.

Vertikāli: 1. Vietas kopums, kas griezdamies strauji pārvietojas. 2. Tāds, kam žēl dot ko citam. 3. Arods. 4. Atbrīvot no darba. 6. Skatuves mākslas darba uzvedums. 7. Vistu tēviņš. 8. Ļoti plāna velmēta metāla loksne. 11. Blēņoties. 13. Kosmētisks un higiēnisks līdzeklis – smaržvielu šķīdinājums atšķaidītā spirtā. 16. Austrālijas savvaļas suns. 18. Meža un dārza oga. 21. Jautāt. 22. Tāds, kam veicas, kas nes veiksmi. 23. Liels braucamais ceļš kalnos. 24. Ievilkta, iegriezta vai citādi izveidota atzīme. 25. Pašreizējais, tagadējais laikposms. 28. Teikt. 29. Jostasvieta cilvēka ķermenim (novec.).

Pareizā atbilde: **KATAPLEKSIJA** (sastinguma lēkme stipra pārdzīvojuma ietekmē).

ATBILDES. Horizontāli: 1. Romance. 5. Lavanda. 8. Mauri. 9. Kulba. 10. Ezers. 12. Liegt. 13. Nātre. 14. Avene. 15. Apogs. 17. Sasalt. 21. Mīmika. 24. Sīga. 25. Skaldne. 26. Lāde. 27. Liksta. 29. Sainis. 32. Maska. 34. Gripa. 36. Sekta. 37. Sakne. 39. Turēt. 40. Klons. 41. Rasēt. 42. Azbests. 43. Smiltis. **Vertikāli:** 1. Rītenis. 2. Nulle. 3. Emalja. 4. Puse. 5. Lietus. 6. Viela. 7. Aptieka. 9. Kūtrs. 11. Sveši. 16. Okulārs. 18. Amīni. 19. Abats. 20. Tūska. 21. Miers. 22. Milti. 23. Kadri. 27. Lūgšana. 28. Krist. 30. Nakts. 31. Spalvas. 32. Mistrs. 33. Afekts. 35. Abras. 36. Skoti. 38. Kosa.

Pareizi atbildējuši: Vizma Dzalba, Vilnis Bēniņš, Bruno Mekšs, Gunta Vāciete, Helēna Remerte, Velta Višņevska, Biruta Insberga, Ojārs Silkans, Skrundas pasta nodaļas kolektīvs.

Atmiņjumu, izgriezto no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīkla konkursam, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemetiet redakcijas vēstuļu kastītē.

KULDĪGAS BIBLIOTĒKĀ

Tautiešu atgriešanās

Kuldīgas bibliotēkā pieejama ASV dzīvojošas publicistes Tatjanas Žagares-Vitinas grāmata *Neesam aizbēguši*, kurā ir deviņi stāsti par atgriešanos Latvijā.

Autore izvēlējusies portretēt deviņus ļoti atšķirīgus latviešus, kuri ASV dzimuši vai tur nonākuši dzīves laikā, tomēr atraduši ļoti ciešu praktisku saikni ar senču zemi. Kādēļ, viņasprāt, Latvijā dzīvojošajiem būtu vērts šo grāmatu izlasīt? „Kas man bija sāpīgi – ka pirmajos gados pat mani draugiem, žurnālistiem, kas brauca, tas skatiens uz trimdu bija apmēram tāds: pieci vecīši sēž virtuvē, ēd auzu putru un ābolus, dzied latviešu tautasdziesmas un satiekas *Garezērā*, bet neviens uz to Latviju nebrauc, tikai tad, ja īpašumi atgūti, tad varbūt... Tāpat arī turienes latviešiem par šejieni: ka te viss iet uz galu, tūlīt te visi būs pārkrievoiti un gan jau komunisti nāks atpakaļ. Tie ir tādi ārkārtīgi primitīvi stereotipi, kas valdīja abās pusēs.”

MANA AIZRAUŠANĀS

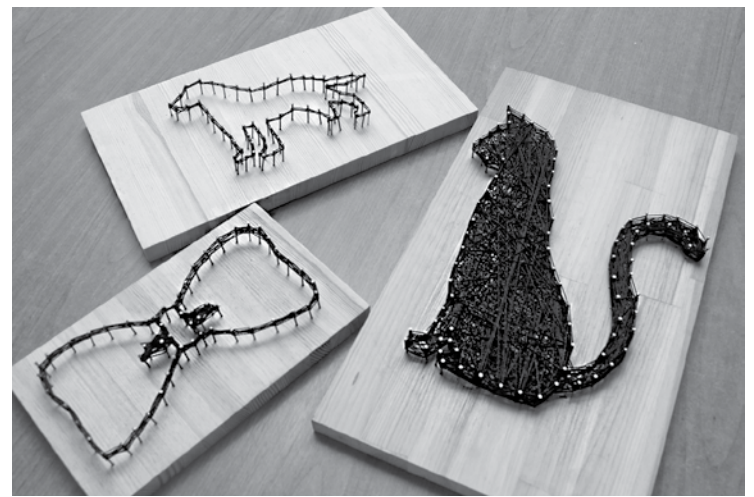
Sadauzīto pirkstu mācība

„Galvenais ir nepadoties. Pierādi, ka tu vari!”

Topošā uzņēmēja Una Raikstiņa kopā ar savu mīļāko sienas dekoru – briedi, ko pati darinājusi no koka, naglīņām un diega.

Kuldīdzniece Una Raikstiņa (14 gadu) ir darbīga meitene, kura V.Pļūdoņa Kuldīgas ģimnāzijā trešo gadu vada skolēnu mācību uzņēmumu (SMU) *Bijoux Fantaisie*. Sākusi ar rotaslietām, bet tagad darina un pārdod koka dekorus, mazliet arī bižutēriju.

Unas darbi, ko viņa pārdod skolēnu mācību uzņēmumā.

„Tikai no koka dēļa, naglām un diega var izveidot skaistu dekoru. Kuldīgā cīturi tādi nav redzēti. Tas prasa laiku, bet, kā saka, skaistums prasa upurus. Šoreiz tie ir mani pirksti,” skaidro Una.

DAŽĀDI ATTĒLI

„Pirmo sienas dekoru – melnu kaķi – izveidoju draudzenei kā dzimšanas dienas dāvanu. Skolēnu mācību uzņēmumā kā preces tos sāku ražot janvārī. Tie patīk daudziem: gan lieliem, gan maziem. Internetā ieraugot līdzīgus, no pirmā skatiena iepatikās ideja par šādiem dekoriem un dāvanām. Koka dēļiem ir četrstūra forma, jo tā ir vispiemērotākā un ērtākā. To var atstāt un nolikt, tas veidots no koka un iederas gandrīz ikvienā interjerā. Attēli uz tiem ir dažādi, jo citiem patīk ziedi, citiem – dzīvnieki. Varu izgatavot pēc pasūtījuma. Mans mīļākais veidojums ir briedis – es jau no mazotnes tos dievinu.

Pārdodu arī nedaudz bižutērijas, piemēram, brošas, sprādzes un stīpiņas. Idejas meklēju mobilajā lietotnē un interneta vietnē *Pinterest*,” stāsta Una.

„VISS MAN IZNĀKI”

SMU darbojas kā īsts uzņēmums: skolēni ražo un pārdod preces vai

pakalpojumus – no apsvēkuma kartītēm un dažnedažādiem dekoriem līdz pašgatavotai pārtikai.

Una sākusi darboties jau 6. klasē, jo ieinteresējusi doma par savu uzņēmumu un vēlme pamēģināt ko jaunu. Sākusi ar brošām, tādēļ nosaukums *Bijoux Fantaisie* saistīts ar bižutēriju. To palīdzējusi izdomāt SMU kolēģe Daniela Ionašku, kura pievienojās 7. klasē, kad bija jāizvēlas: zinātniski pētnieciskais darbs vai uzņēmums. Una ir vadītāja, viņas pienākumi ir taisīt

„Tagad jau viss ir vienkārši un nav tik daudz sadauzītu pirkstu.”

un tirgot preces, tās reklamēt. Arī Daniela ražo preces, palīdz tirgot, domā par logo u.c. noformējumu. „Joprojām atceros pirmo tirdziņu, kurā manas klases skolotāja Aira Bērzkalne nopirka brošu. Vēlāk viņa kļuva par pastāvīgo klienti – katrā skolas tirdziņā nopirka kādu nieku,” stāsta Una.

Bijis grūti atrast veidu, kā strādāt, lai darbs iet ātrāk un vieglāk uz priekšu. „Mani iedvesmo draugi un ģimene – paslavē un motivē turpināt. Kad sāku, daži teica, ka

neizdosies, bet tagad esmu parādījusi pretējo. Man viss iznāk, un es virzos uz priekšu. Tāpat nekad nedomāju, ka būšu *Kurzemniekē*, bet paskatieties tagad!”

NEPALAID VĒJĀ IESPĒJU!

Bijoux Fantaisie plāns ir sortimentu paplašināt ar citiem bižutērijas stiliem, citas krāsas koka dekoriem. Una centīsies preces piedāvāt veikalos. „Jaunajiem uzņēmējiem iesaku: centieties darīt to, kas pašiem patīk. Ja draugam nav tādu pašu plānu par uzņēmuma attīstību, vienkārši veidojiet paši savu un piepildiet sapņus! Draugi būsiet tāpat, bet veiksmīga uzņēmuma iespēja var aiziet,” iedvesmo Una. Piedaloties tirdziņos, viņa ieguvusi dažādas atsauksmes. Viena no tām – uz preces vajadzīgs firmas logo. Ieteikumus un kritiku viņa ņemot vērā, jo no kļūdām taču mācās, un centīsies ko mainīt nākamajā mācību gadā.

Vēl Una brīvajā laikā muzicē: spēlē ukuleli, akustisko ģitāru, basģitāru, vijoli un klavieres. Viņa darina rokdarbus, iedvesmo draugus, taisa tiem jaunas dāvanas. Draugi tās dievinot un priecājoties par viņas panākumiem.

Rūta Mediņa
Andras Ālites foto

VĒSTURE

Nīkrāce cauri gadsimtiem

Skolā par apkalpotāju pieņēma vīrieti – O.Brūveri, līdz ar to jūtami uzlabojās saimniecības darbs. Šis pats apkalpotājs mācīja praktiskos darbus zēniem un vadīja darbnīcu.

Pirmajā astoņgadīgās skolas izlaidumā viesojās arī Zigrīda Deglava ar savu brāli un dēlu. Skolu beidza astoņi skolēni. Viņi bija pirmie, kuri skolu beidz kā tradicionāla komjauniešu klase.

Kārlis Krustkalns

Kārlis Krustkalns dzimis 1926. gada 5. aprīlī Cēres (tagad Pūres) pagastā zemnieku Miķeļa un Marijas ģimenē kā otrais bērns.

PIRMIE IESPAIDI

Kārļa spīgtākie iespaidi bērībā – ganu gaitas, mājdzīvnieku aprūpe, skolas laiks, lauku darbi, braukšana uz gadatirgiem, atpūtas mirkli vietējā upītē un Putnēnu kalnā, grāmatu lasīšana, pirmās iemaņas grozu pīšanā, tīklu aušanā un

karošu grebšanā.

Mācības Kārlis sācis Cēres pamatskolā. 1942. gadā viņš iestājās Tukuma komercskolā, kuru gan neizdevās pabeigt, jo 1944. gadā tika iesaukts leģionā. Turpināt izglītību vēlāk varēja tikai neklātienē – Pļaviņu vidusskolā un Daugavpils pedagogiskajā institūtā.

ALKAS PĒC DZIMTENES

K.Krustkalnu 18 gadu vecumā pret paša gribu vācu okupācijas iestādes iesauca leģionā. Sekoja ceļš ar kuģi uz Vāciju, kur bija jārok tranšejas. Pēc kapitulācijas viņš nonāca Vācijā ierīkotajās amerikāņu un angļu karagūstekņu nometnēs. Bet alkas pēc dzimtenes lika atgriezties padomju zonā, kur tika solīta brīvība. Tomēr sekoja apcietinājums, krievu lēģeris un ceļš uz Tālajiem Austrumiem, kur atkal nācās izcīnīt grūtu izdzīvošanas cīņu. Braucienā lopu vagonos ar visām necilvēciskajām mokām, pazemojumiem, aukstumu, badu,

slāpēm un vagona biedru nāvi K.Krustkalns apraksta grāmatā *Mēs savu jaunību neizvēlējāmies*, kuras titullapā teikts *Veltīts manai paaudzei* ar paskaidrojumu: „Latvija–Vācija–Tālie Austrumi.”

1947. gadā pēc atbrīvošanas no karagūstekņu lēģera viņš atkal nokļuva nebrīvē – Igaunijā, Silamejā, kur tika būvēta atompilsētiņa. No lēģera atbrīvotajiem maskēšanās nolūkā uzgērba krievu karavīru formu, lai bijušie leģionāri it kā skaitītos dienestā, bet patiesībā viņi tika norīkoti veselībai kaitīgos darbos. „Man bija visas iespējas palikt rietumos – citi latvieši taču svešumā tika uz augšu, bet es ļoti gribēju atgriezties mājās.”

IEGŪST IZGLĪTĪBU

K.Krustkalna pirmā darbavieta pēc atbrīvošanas bija Valmieras dārzkopības skola, kur viņš strādāja par komandantu. 1955. gadā pārcelts uz Vecbebru lauksaimniecības tehnikumu, kur arī ir ko-

mandants. Vidējo izglītību ieguvis 1954. gadā, Kārlis gribēja mācības turpināt Latvijas Valsts universitātē, bet bijušo leģionāru tur neuzņēma. Izglītību tomēr izdodas turpināt Daugavpils pedagogiskajā institūtā, kuru viņš pabeidz neklātienē.

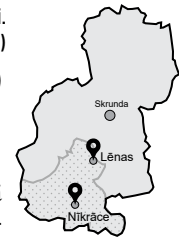
No 1956. līdz 1958. gadam strādājis Dzirciema septiņgadīgajā skolā, bet pēc tam kā direktora vietnieks saimnieciskās lietās – Kazdangas lauksaimniecības tehnikumā 1959. un 1960. gadā.

DARBOJAS AKTĪVI

1960. gadā Krustkalns sāk strādāt par skolotāju F.Deglava septiņgadīgajā skolā Nīkrācē un 1962. gadā tiek iecelts par direktoru. 1965. gadā viņš apprecas ar skolotāju Ingeborgi Holbergu. Strādājot skolā, Krustkalns ir aktīvs ārpusklases darbā. Pats būdams fotokluba *Gamma* biedrs, ar panākumiem vadīja skolas fotopulciņu un darbības ārpusstundu darbu.

Dzintra Liekmane (Grāmatas fragmenti. Sākums 2016. gada 24. oktobrī.)

(Turpmāk vēl.)

STINGRS UN PRASĪGS

1966. gadā Krustkalns ar ģimeni pārceļas uz Snēpeles astoņgadīgo skolu, kur nostrādā līdz 1973. gadam, kad sāk strādāt Grenču astoņgadīgajā skolā, kur paliek arī vēl pēc aiziešanas pensijā.

Skolēnu fotogrāfijas un darbmācības izstrādājumi daudzās izstādēs izpelnījās atzinību. Kā audzinātājs un skolotājs bija ļoti prasīgs. Viņa audzēkņi vācu valodas olimpiādēs ne reizi vien guva izcilus panākumus. Savus skolēnus viņš vedis interesantās ekskursijās, reizēm pat ļoti tālu. Būdams neilgu laiku direktora postenī, rūpējies, lai skola tiktu izremontēta, mācību līdzekļi sakārtoti. Skolas apkārtnē izdaiļota ar paša sarūpētiem gan pašmāju, gan svešzemju kokiem un krūmiem. Lielu darbu viņš ieguldīja novadpētniecībā, iesaistīdams tajā skolas kolektīvu.

PIRMS 20 GADIEM UN TAGAD

Mīļākais darbs – pagasta pārvaldes lietvede

Pirms 20 gadiem *Kurzemniekā* bija saruna ar Snēpeles lauksaimniecības organizatori Ilzi Bumbieri. Pēdējos 20 gadus, izņemot īsu sprīdi, darbavieta bijusi ēka pašā centrā, kur savulaik atradās pagasta padome, tagad – pagasta pārvalde.

Nomainījusi daudzus amatus, astoņus gadus viņa ir sekretāre, bet kopš oktobra – lietvede. Šis no visiem darbiem vismīļākais. Viņas acu priekšā pagasta dzīve ritējusi 20 gadus. Ar lauksaimniecību gan vairs nekādas saistības.

PĀRMAIŅU LAIKA PACILĀTĪBA

„Esmu te kopš dzimšanas. Prom biju tikai piecus gadus, kad mācījos Latvijas Lauksaimniecības akadēmijā. Ar agronomes profesiju atgriezos kolhozā *Snēpele*, jo mācījos ar tā stipendiju. Strādāju par dažādu veidu agronomi: sēklkopības, augu aizsardzības, vienu brīdi biju galvenā. Kad kolhozs un paju sabiedrība 1994. gadā nolikvidējās, uz pusslodzīti sāku strādāt Lauku konsultāciju dienestā (LKD). Pēc tam aizgāju uz pilnu slodzi.

Tad sistēma mainījās no kolektīvās saimniecības uz privāto. Tika likvidētas paju sabiedrības, īpašnieki atguva mantojuma zemi, daudzi pirka par pajām, un visi bija spārnos – gribēja zemi kopt un ar to pelnīt. Laika gaitā liela daļa atbira, jo tas neizrādījās vienkārši un viegli, kā bija cerēts. Pastāvīgi saimniekoja tie, kuri strādājuši kolhozā un zināja, kā zemi kopt, bet uz laukiem nāca arī pilsētnieki un tādi, kuri nekad to nebija darījuši. Katrā sētā bija saimniecība, jo citu darbavietu trūka, bet laika gaitā visi saprata, ka katrs nevar būt zemnieks.”

PIRMAIS DATORS BEZ INTERNETA

Toreizējā LKD vadītāja Ilze Šulca organizējusi kursus. Arī konsultanti cītīgi mācījās: „Vismaz pāris reizi gadā Ozolniekos kursus pat pa nedēļai dzīvojam. Manuprāt, Snēpele bija pirmais pagasts rajonā, kur ar dienesta atbalstu tika nopirkts dators, un es viena no pirmajām ar to sāku strādāt. Rakstījām dažādus dokumentus, sekretāre vēl aizvien izmantoja rakstāmšašinu. Pagasta padomes priekšsēdētājs Ivars Vecrumba bija pretimnākošs, un es uz pusslodzīti biju lauku speciāliste arī pašvaldībā, diendienā atrados šeit.

Ilze Bumbiere atzīst, ka pēc 90. gadu vidus eiforijas nācis sastingums un apātija, bet tagad viņa jūt, ka dzīve stabilizējusies, cilvēki attapušies un kļūst sabiedriski aktīvi.

Pirms 20 gadiem lauksaimniecības organizatoru periods bija ļoti interesants, jo ļoti daudz kur tikām vesti pieredzes apmaiņā gan Latvijā, gan Lietuvā, bija daudz kursu un semināru. Tagad visu var atrast internetā, tolaik tādu iespēju nebija – arī tā ir viena no atšķirībām. Līdz ar tehnoloģijām informācijas pieejamība ārkārtīgi gājusi uz priekšu.

Vienmēr ar prieku atcerēšos *foršo* pagastu lauksaimniecības organizatoru kolektīvu – lielākoties bijušie kolhozu speciālisti, agrākie kolhozu priekšsēdētāji un padomju saimniecību direktori. Visi dzīvesgudri, humora pilni, un ar nepacietību gaidījām ikmēneša tikšanās – seminārus, kuri noritēja labestīgā, jautrā gaisotnē.”

Gadu gaitā Ilze nomainījusi daudzus amatus: bijusi pagasta padomes priekšsēdes vietniece, izpilddirektore, komunālās saimniecības vadītāja u.c. Pēc novada izveides vienīgo reizi mēnesi un deviņas dienas bijusi bezdarbniece, bet pēc tam devināts kļūt par pārvaldes sekretāri: „Ināra Paiča mani uzaicināja, un kopš tā laika strādāju.”

PA ZEMI PARUŠINĀTIES

Ilze secina, ka dzīve visu nolikusi pa vietām.

Pirms 20 gadiem Ilze Bumbiere saimniekošanas gudrības mācīja tiem, kuri vēlējās apstrādāt zemi un dzīvot laukos.

Palikuši tie, kuri patiešām grib un prot zemi apstrādāt. Daudzi īpašnieki mainījušies, saimniecības specializējušās. „Agrāk visi nodarbojās ar visu, bet pierādījās, ka specializācija vajadzīga.” Pašai īstas lauku saimniecības nav bijis: „Saprātu, ka bez tehnikas un ieguldījumiem nekas nesanāks. Tagad man ir dārziņš, siltumnīca un piecas kartupeļu vagas. Dzīvojam dzīvoklī, bet ir mammas lauku māja. Pēc darbības gribas pa zemi parušināties un zāli nopļaut.”

KAISLĪBA – CEĻOŠANA

Par vaļasprieku Ilze ilgi nedomā: „Ceļošana!” Pāris reizi gadā cenšas kaut kur doties. Pēdējā laikā – mazā draugu kompānijā. Ļoti gribētos aizbraukt uz Norvēģiju, bet sevišķi mīļa ir Itālija. Tāls sapnis – Jaunzēlande un Austrālija. Ilgus gadus viņa dzied sieviešu ansamblī. Ja ir iespēja, aizbrauc uz koncertu un teātri. Ilzes meita ar ģimeni dzīvo Rīgā, ir piecgadīgā mazmeitiņa Justīne. Abas omītes ir turpat, Snēpelē, un ciemos viņa braucot bieži.

Iveta Grīniņa
Lāsmas Reimanes foto

KULDĪGAS AVĪZĒS

Kuldīgas Vēstnesis pirms 90 gadiem

Bads Jelgavas apriņķī

Vairāki Jelgavas apriņķa pagasti, pateicoties nemitīgām lietus gāzēm, atrodas pilnīgi zem ūdens. Sējumi galīgi iznīcināti, kartupeļi sapuvuši. Satiksmi uztur ar plostiem. Lopbarības trūkums liels, ganot lopus uz āboliņa laukiem, laukus pārvērš dumbrājos. Noēdināti visi salmu jumti, un daudzi zemturi, lai neredzētu lopu mokas, sākuši tos apkaut. Stāvoklis katastrofāls, uz ražu nav nekādas izredzes.

Jaunais Kurzemnieks pirms 80 gadiem

Rosīga svētdiena Kuldīgas pagastā

Kuldīgas pagastā svētdien bija rosme pilna diena. *Leju* mājās Kuldīgas lauksaimniecības biedrība bija rīkojusi zālāju apskati. Pēcpusdienā lauksaimnieki pulcējās Tīreļu purvā, kur Kuldīgas–Griķu kūdras izmantošanas biedrība *Kultūra* savos 10 gadu biedrības svētkos bija sarīkojusi Kūdras dienu. Beigās notika kopīgs azāids *Gāliņu* mājās.

Padomju Kuldīga pirms 70 gadiem

Jauno daļamatnieku darbu skate

Vakar Kuldīgas daļamatniecības vidusskolā, noslēdzot mācības gadu, atklāja plašu izstādi. Sesās plašās telpās izstādīti ap 800 dažādu eksponātu. To vidū pāri par 300 audumu, izšuvumu, paklāju un citu tekstilizstrādājumu paraugu, kas izvietoti divās telpās. Četras telpas aizņem keramika, ādas izstrādājumi, zīmējumi un akvareļi. Grāmatu mākslinieciskās izveidošanas nodaļā ir daudz ādas izstrādājumu, sevišķi grāmatas krāšņā aparē.

IESLĒGT GAISMU SARUNAI

Mēneša beigās Cēsis būs ikgadējais sarunu festivāls *Lampa*. Cēsis var likties tālu, bet divas organizatores, bijušās kuldīdznieces Lelde Prūse un Ilze Samīte iesaka turp doties, jo tā ir vienīgā vieta, kur kā līdzīgs ar līdzīgu var satikties viedokļu līderis, politiķis un jebkurš cilvēks, lai cieņpilni sarunātos par aktuālām tēmām.

Festivāla *Lampa* producente Lelde Prūse.

Ilze Samīte festivālā atbild par bērnu programmu un *Politisko arēnu*.

Nosaukums *Lampa* ir simbols gaismai: tu pats izvēlies to ieslēgt, tāpat kā izvēlies sākt sarunu vai nesākt.

Lelde Prūse: – Sarunu festivāls *Lampa* būs ceturto gadu, un tā ir vieta sarunām, diskusijām, jaunām zināšanām. Vieta, kurā cenšamies sabiedrībā audzināt sarunāšanās kultūru.

Ilze Samīte: – Būtiski, ka nav pārstāvēta tikai viena viedokļa puse. Cenšamies panākt, lai organizatori iesaista arī oponentus, jo, lai saruna tiešām būtu produktīva, vajadzīgas abas puses, kas cieņpilni sarunājas, iesaista auditoriju, meklē risinājumus. Kāpēc tas vajadzīgs? Ne tikai tāpēc, lai veicinātu sarunāšanās kultūru, bet arī tamdēļ, lai mēs kā sabiedrība varētu pastāvēt un augt. Nesākot visiem kopā un neiesaistot *parastos mirstīgos*, kuri veido sabiedrību, būtu grūti nonākt pie normālas demokrātiskas sistēmas. Kā saka festivāla direktore Ieva Morica, *Lampas* vērtība ir tā, ka te nav tikai runātājs uz postamenta un klausītāji, bet visi esam vienā līmenī – vienlīdz svarīgi, lai valsts var augt.

Šogada tēma ir uzticēšanās.

Kā pie tās nonācāt?

L.: – Tā īsti nav tēma, bet vērtība, kuru uzskatām par svarīgu, sabiedrībā trūkstošu – gan starp cilvēkiem, gan pret valsts iestādēm. Gandrīz jebkurā dzīves sfērā. Bez uzticēšanās nav iespējama izaugsme, jo, paliekot tikai savā drošības zonā, mēs nespejam soli uz priekšu, lai veidotu jaunu sadarbību vai citādi attīstītos.

I.: – Tā ir uzticēšanās ne tikai citiem, bet arī sev. Ja netici sev, savam tuvākajam un valstij, tu pastāvīgi dzīvo bailēs, un tas atņem iespēju doties tālāk, redzēt plašāk. Uzticēšanās kā vērtība aktualizējusies visā pasaulē. Savā ziņā var runāt par globālu krīzi. Protams, tas nav jāuztver šausmīgi saasināti – mums taču nav bail iet pa ielu, braukt ceļam pa labo pusi, jo uzticamies, ka cilvēki tomēr dzīvo savstarpēji akceptētā sistēmā.

Festivāla programma būšot bagātīga.

L.: – Vispirms jāpaskaidro *Lampas* struktūra. Mēs, fonds atvērta sabiedrībai *Dots*, esam festivāla iniciatori, bet vispār tas ir milzīgs kopdarbs gan ar mūsu partneriem, gan visiem rīkotā-

jiem, kuri nākuši ar savām idejām un festivālā nokļuvuši caur konkursu. Konkurence šogad bija liela – nācās izvēlēties nevis starp vienu labu un vienu sliktu ideju, bet starp divām labām.

I.: – Šogad būs vairāk tēlu un skatuvju pasākumiem, esam apdzīvojuši papildu teritoriju, izejot arī ārpus Cēsu pils parka. Piemēram, pie jaunās pils būs *Politiskā arēna*. Tā kā šogad ir Saeimas vēlēšanas, nevaram to neņemt vērā, jo tās ir būtiskas jebkurai demokrātiskai valstij. Tāpēc izveidojām speciālu zonu: vidū būs skatuve ar programmu, ko veido dažādas biedrības, mediji un piedalās partiju pārstāvji, un būs partiju teltis, kurās notiek pasākumi. Uz skatuves būs gan diskusijas par dziļām, svarīgām tēmām, gan vakarā prāta spēles, kurās politiķi varēs parādīt erudīciju.

Viena no festivālu naglām ir *Politiku cepiens*. Pastāstiet vairāk!

L.: – Tā sauktā cepināšana (no angļu vārda *roast*) ir pasaulē populāra prakse, kad pazīstami cilvēki, tajā skaitā politiķi, ir gatavi būt kopā ar komiķiem, kuri iet pie tribīnes un smieklīgā veidā

liek atskaitīties par darbiem un nedarbiem. Pēc tam *cepinātajam* ir iespēja izteikties un sevi attaisnot. *Politiku cepiens* bija ļoti apmeklēts pasākums, bet vēlēšanu gadā tam būs cita forma. Līdz šim uzrunājām četrus partiju politiķus, bet šogad tā īsti nevaram un arī negribam, jo būtu jāapskata viss plašais partiju spektrs. Tāpēc uz vēlēšanām skatīsimies kopumā. Šovā būs gan negaidīti viesi, gan neiztrūkstošās vēlēšanu sastāvdaļas: stulbas reklāmas, apnicības mākti vēlētajai, naudīgi partiju sponsori un viss pārējais.

I.: – Vienvārdsakot, tiks *cepināts* pats process.

Vai jums kā organizatorēm ir iespēja pašām redzēt kaut ko no *Lampas* pasākumiem?

L.: – Diemžēl ne. Mēs labākajā gadījumā kaut ko dzirdam, garām skrienot, toties lieliski zinām, kā kurā teltī bijis ar skaņas kvalitāti, cik liels bijis katras apmeklējums, vai teltij visi mietņi turas, kur lietus laikā ir caurtece.

Ja tomēr būtu iespēja, kurus trīs pasākumus noteikti izvēlētos?

L.: – Festivālā būs vairāk nekā 270 pasākumu, tāpat izvēle ir diezgan grūta.

Viesosies Kuldīgā

Ārpus festivāla Ilze Samīte atbildīga par jauno iniciatīvu *Sarunu skola „Lampa”*.

„Pēc pirmajām trim reizēm organizatoriem radās sajūta, ka cilvēkiem vajadzība pēc šādām diskusijām ir daudz lielāka, nekā *Lampa* reizi gadā var dot. Tika izlemts veidot *Sarunu skolu*, kas notiek ne tikai Cēsīs vai Rīgā, bet braukā pa lielākajām pilsētām, lai piedalīties var pēc iespējas vairāk cilvēku,” stāsta I.Samīte.

Nodarbību ievirze ir praktiska, un skolas vadītāja atklāj, ka rudenī viena notiks arī Kuldīgā: „Precīzi nevaru pateikt, kurā datumā, bet to vadīs režisors Pēteris Krilovs, kuram Rīgā jau bija brīnišķīga nodarbība par publisko runu: kā strādāt ar balsi, kā cilvēki reaģē uz noteiktiem balsis toniņiem, kā publisko uzstāšanos pārveidot par dialogu, ar kādiem trikiem to panākt. Tas ne vienmēr nozīmē ļaut uzdot jautājumus, vai iesaistīt auditoriju.

Mākot savā runā uzlikt vajadzīgos akcentus, var panākt, ka klausītājs neatslabst un jūtas stāstītāja pastāvīgi iesaistīts.”

Tāpat kā festivāls, arī nodarbības ir bez maksas.

Festivāls *Lampa*

- ◆ 29. un 30. jūnijā Cēsu pils parkā, ieeja bez maksas. Programma: festivalslampa.lv. Daļu pasākumu varēs vērot internetā.
- ◆ Tā ir aizraujoša satikšanās platforma visiem, kuriem ir, ko teikt, kuri vēlas ko uzzināt un sarunāties par Latviju, Eiropai un pasaulei būtisko.
- ◆ Iedvesmas avoti ir līdzīgi demokrātijas festivāli Dānijā, Zviedrijā un Igaunijā.

I.: – Ja būtu kopā ar bērniem, es noteikti gribētu aiziet uz izdevniecības *Liels un mazs* organizēto sarunu. Septembrī Laurim Gundaram iznāks grāmata par vēlēšanām. Festivālā viņi taisīs diskusiju ar bērniem, politologs lasīs priekšā fragmentus un pēc tam ar bērniem apspriedīs, kā viņi savās mājās izjūt vēlēšanas: ko par to runā vecāki, ko domā pašī. Vēl gribētu aiziet uz partiju prāta spēlēm, jo viens ir tas, kā politiķi sevi iznes publiskajā telpā, cits – cik viņi patiesībā ir ziņoši. Vēl būs interesanti Jauniešu kalnā.

L.: – Es gribētu vienkārši izbūvēt atmosfēru, pakļīst pa teritoriju, sastapt cilvēkus... Bet tas man *nepīd*, kamēr vien tur darbojos.

I.: – Jā, *Lampā* var iznākt arī uzspēlēt šahu ar Ilvesu (bijušo Igaunijas prezidentu – aut.). Šajā festivālā tas ir pilnīgi iespējams.

L.: – *Lampā* zelta vērtē turam ļoti brīvo iespēju satikties un sarunāties. Ar to cilvēkiem tā arī asociējas.

**Maija Jankovska
Lampas publicitātes
(Valda Kauliņa) foto**

PĀRDOD

Divistabu **DZĪVOKLI** Mežvaldē. Tālr. 29393468.

Veikalā *Dagus*, Kuldīgā, Liepājas ielā 51, apjomīgas sieviešu **VIRSJAKAS**, kleitas, blūzes, bikses, apavi.

SIENA PRESES, grābekļus, graudu kombainus no Somijas. Tālr. 29752090.

Pārdod **PVC LOGUS** un **DURVIS**, iebūvējamus skapjus, bīdāmās durvis, moduļu virtuves. Plašs žalūziju piedāvājums. Mucenieku iela 25, tālr. 28448638, Gravas iela 1 (*Elvi*), tālr. 28378818.

Mājās gatavotu **MIEŽA ALU**. Tālr. 26516477.

KARTUPEĻUS lopbarībai. Tālr. 28807400.

CŪKGAĻU, 1,50 EUR/kg. Tālr. 26670120.

Elektrisko **MALKAS ZĀGI**, meža malku. Tālr. 29883311.

Ar piegādi pārdod skaldītu **MALKU**, zāģētavas atgriezumus, 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

Skaldītu **MALKU**. Tālr. 27885688.

Skaldītu meža **MALKU**. Tālr. 26544462.

MALKU – skaldītu un klučos. Tālr. 27811870.

Skaldītu lapkoku **MALKU** jums vajadzīgajā garumā un rupjumā, 6 berkubi – 170 eiro, 10 berkubi – 250 eiro. Tālr. 29562735.

Skaldītu **MALKU**. Tālr. 29254530.

Skaldītu vai kluču **MALKU**, 35 eiro sterā. Tālr. 25396435.

PAZUDIS

Pie veikala *Labais* (Putnudzā) – maza auguma, garu spalvu, brūna **SUNU MEITENE**. Attīrīšana būs. Tālr. 29688545.

VIEGLATLĒTIKA

Kristiānam sudrabs

Sportland kausa izcīņas posmā Saldū Kuldīgas novada sporta skolas audzēknis Kristiāns Skuruls U-18 grupā 100 metru barjerskrējienu izcīņās 2. vietu (15,02), bet šķēpa mešanā bija ceturtais (59,46 m).

PĒRK

SIA *Lāses AM* par augstu cenu iepērk **LIELLOPUS** kautsvārā un **CŪKAS** dzīvsvārā. Piedāvājam piemaksas par lopu skaitu. Transports bez maksas. Tālr. 29353243, e-pasts: lases@inbox.lv.

SIA *Valinda* – **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa. Tālr. 29434034.

Z/s *SMAIDAS* pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA *AIBI* iepērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS, TEĻUS, JĒRUS**. Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svāri. Tālr. 20238990.

SIA *Cēsu gaļas kombināts* par augstām cenām iepērk **JAUNLOPUS** un **LIELLOPUS**. Tālr. 26185703, 25573447.

Pērk **AUTOMAŠĪNAS**. Tālr. 27806461.

TRAKTORUS, PIEKABES, inventāru, vieglos auto. Tālr. 26104984.

Craftwood **PĒRK MEŽA ĪPAŠUMUS** visā Latvijā, cena 1000–10 000 EUR/ha. Samaksa darījuma dienā. Atjaunojam taksācijas. Tālr. 26360308.

Pērk **ĪPAŠUMUS** ar mežu, **CIRSMAS**. Tālr. 25770062.

Pērk ozola un oša **ZĀGBALĶUS**, ozola un oša kamīnmalku (3 m). Tālr. 29997742.

Par labām cenām aļņu, briežu **RAGUS**. Braucam pakāļ. Tālr. 29886349.

RAGUS. Tālr. 22048516.

SIENU rulonos. Tālr. 28766613.

VAJADŽĪGI

SIA *Kurland Auto* (4120304751) – **AUTOATSLĒDZNIKS** ar pieredzi. CV sūtīt e-pastā: kurlandauto@inbox.lv, tālr. 22003389.

SIA *Otaņķu Dzīrnavnieks* (42103015892) aicina darbā E kategorijas **ŠOFERUS** darbam Baltijā un Eiropā. Tālr. 29185566.

Apsardzes kompānija *Koblentz drošība* (40003317923) aicina darbā **MOBILĀS GRUPAS DARBINIEKUS** Kuldīgā. Tālr. 26674333 vai 20056667.

SIA *Gabriēla* (49002001356) jaunajā veikalā *top!* Skrundā aicina darbā **VEIKALA VADĪTĀJU** un **PĀRDEVĒJAS**. Pietiek ties pa tālr. 63232043.

Par **SPORTA PASĀKUMIEM**, rezultātiem informējiet e-pastā: [inta.jansone@kurzemnieks.lv!](mailto:inta.jansone@kurzemnieks.lv)

DAŽĀDI

MODRA AUTOSKOLA rīko A, BE, C, CE kursus. Tālr. 26120089.

SALDUS AUTOSKOLA Kuldīgā rīko A, B, BE, C, CE, 95. koda kursus. Tālr. 29194359.

AUTOSKOLA Universāls 21. jūnijā 18.00 Skrundas kultūras namā rīko autovadītāju kursus. Tālr. 26446270.

SILTINĀM ēku āršienu gaisa spraugas. Tālr. 28445867.

Sertificēts **MEŽA TAKSATORS – STIGOŠANA, DASTOŠANA**. Tālr. 28358514.

Ātri **SASKALDU MALKU**. Tālr. 26449395.

Mobilais **GATERIS**. Tālr. 26648839.

SIA *Bērzi plus* notīra krūmu **APĀUGUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērk zarus šķeldošanai un cirsma izstrādei. Tālr. 29150380, 26458900.

TRIMERA pakalpojumi. Tālr. 22302300.

Meklē **PĻAVAS** pļaušanai. Tālr. 28766613.

Tīra un remontē **AKAS**. Tālr. 27448331.

Tīrām **DZIĻURBUMUS**. Tālr. 29296723.

KAPAKMEŅI Dzīrnavu ielā 42.

SIA **LATEIRA**

pērk CIRSMAS, MEŽA ĪPAŠUMUS.

- Palīdz noformēt dokumentus,
- veic cirsmu iestigošanu, dastošanu, novērtēšanu.

Tālr. 63428509, 27020562, 29997742, fakss 63428523, e-pasts: info@lateira.lv.

SVEASKOG

BEZ MAKSAS ATTĪRA NO KRŪMIEM laukus un citas aizaugušas platības. **PĒRK** zarus, cirsmu atlikumus, šķeldojamu materiālu. **ĀTRA SAMAKSA.**

25 622 293 (Āris)

Esī mūsdienīgs!

www.307.lv

Sludinājumus laikrakstā **Kurzemnieks** **iesniedz ērti no sava datora**

307.lv

PIEMINOT

*Tu gadus mēroji ar darbu,
Ko krietni paveikt bij' tavs gods.
Ar sirsni un klusu rūpi,
Ko allaž centies citiem dot.*

/K. Apškrūma./

13. jūnijā mūžībā aizgājusi Pelču speciālās internātpamatskolas-attīstības centra skolotāja **MAIJA SALMA**.

Skolā nostrādāti daudzi gadi, strādājot par mūzikas, latviešu valodas skolotāju, internāta skolotāju. Maiju mēs atcerēsimies kā ļoti enerģisku, atsaucīgu, darba spējām apveltītu, zinošu, pieredzes bagātu, atbildīgu pedagogu.

Mīlestību uz deju viņa mācīja saviem skolēniem, vadot tautisko deju kolektīvus un dodot iespēju piedalīties Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkos Rīgā.

Maijas interešu loks bija ļoti plašs. Viņa daudz lasīja, viņai patika dzeja, un ar savām dzejas rindām viņa iepriecināja kolēģus. Ar Maiju varēja diskutēt par dažādām mākslas, politikas un sadzīves tēmām. Viņa aktīvi iesaistījās gan skolas, gan pagastā rīkotajās aktivitātēs. Mūsu visdziļākā līdzjūtība ģimenei.

Pelču speciālās internātpamatskolas-attīstības centra kolektīvs

LĪDZJŪTĪBAS

Izsakām dziļu līdzjūtību Sanitai Liepiņai, no vīra **AGRA LIEPIŅA** atvadoties.

SIA **KORP** kolektīvs

Skumju brīdī esam kopā ar Liepiņu ģimeni, **AGRI** mūžībā pavadot.

Brenču ģimene

*Ļauj pie tavām mīļām rokām
Vēl tik mirkli galvu gļaut...*

/A. Krūklis./

Līdzjūtība Kārlim, no tēta atvadoties.

Skolas klases kolektīvs

*Ik diena – jauni ziedēšanas vārti,
Bet tavi – šodien aizcirtušies ciet.
Mums paliek sirdī tavi saules vārdi
Un mīlestība, kura neaiziet.*

/K. Apškrūma./

Izsaku visdziļāko līdzjūtību Mirdzai Liepiņai un pārējiem tuviniekiem, dēlu **AGRI** mūžības ceļā pavadot.

Lija Kestere

*Dzīvi skarbums ir tādi stundai,
Kad cilvēks un ziedi mirst.*

/J. Silazars./

Jūtam līdzī Zandai, māmiņu zaudējot.

JVA Avots kolektīvs

Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskola uzņem audzēkņus 2018./ 2019. m.g. 10. klasē.

Stājoties 10. klasē nepieciešamie dokumenti:

- apliecība par pamatizglītību,
- sekmju izraksts.

Pie mums varēsiet iegūt kvalitatīvu vispārējo vidējo izglītību! Mācību programmas:

- vispārējās vidējās izglītības vispārīzglītojošā virziena programmu (ar padziļinātu angļu valodu).

Iespēja apgūt programmēšanu, robotiku, grafisko dizainu, animāciju, grafiku, vides dizainu, gleznošanu, zīmēšanu, keramiku.

Iespēja muzicēt vidusskolas ansablī un dziedāt korī, dejot jauniešu deju kolektīvā *Austra*.

Piedāvājam apgūt auto apmācību (bezmaksas teorija).

Dokumentus pieņem skolas lietvedībā no 18. līdz 30. jūnijam 9.00 – 15.00 Kuldīgā, Pētera ielā 10. Tālr. 27020578, 29479778.

Adrese: Pētera iela 5, Kuldīga
Tālr. +371 63323463, 29479778

Mājas lapa: www.kmhzv.kuldiga.lv

E-pasts: kmhzs@inbox.lv, kmhzv@kuldiga.lv

Kurzemnieku jūlijam var abonēt:

līdz 27. jūnijam

- internetā www.abone.pasts.lv (ietaupot 71 centu)
- pasta nodaļās
- pie pastniekiem
- redakcijā (ietaupot 71 centu)

līdz 20. jūnijam

zvanot pa informatīvo tālruni 67008001 vai 27008001.

VĀRDA DIENAS

No 18. līdz 24. jūnijam

- 18. Alberts (2314), Madis (41)
- 19. Viktors (15 187), Nils (974)
- 20. Rasma (2530), Rasa (509), Maira (774)
- 21. Emīls (4313), Egīta (938), Monvīds (53)
- 22. Ludmila (14 328), Laimdota (12), Laimiņš (2)
- 23. Līga (10 474)
- 24. Jānis (51 070)

Populārākie: Jānis un Ludmila.

Jautras, smaidīgas un labas

Rasma Tīruma, skolotāja Kuldīgas Alternatīvajā sākumskolā:

– Vārdu devis tēvs, jo viņš pazinis tādu skaistu meiteni. Bērnībā pazinu vienu čigānu tautības Rasmu, bet tagad zinu vairākas mana vecuma kundzītes. Jaunākas meitenes ar tādu vārdu neesmu sastapusi, arī neviena audzēkne nav bijusi, kaut gan skolā strādāju ilgi. Man šķiet: Rasmām kopīga iezīme ir tā, ka visas esam jautras, smaidīgas un labas, pat mazliet dullas. Par vārdu neesmu interesējusies, bet par uzvārdu gan. Ilgus gadus pētu dzimtas koku. Pēdējo reizi skaitīju – tajā bija jau 859 ieraksti. Nākamnedēļ ar vīru un papiņu brauksim ekspedīcijā uz Latgali, jo arī tur aizvijas dzimtas saknes. Vārda dienu svinu. Reizēm bērni palutina un aizved ekskursijā, reizēm ar draugiem izdomājam kādu pasākumu. Es neesmu uz mantu, un apkārtējie to zina, tādēļ dāvanas netiek gaidītas. Man svarīga satikšanās.

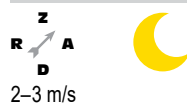

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 18. JŪNIJĀ

Dienas garums – 17 st. 52 min.
Saulē lec 4.29, riet 22.21.

Naktī +17°...+18°

Dienā +17°...+19°

RĪT, 19. JŪNIJĀ

Dienas garums – 17 st. 52 min.
Saulē lec 4.29, riet 22.21.

Naktī +13°...+19°

Dienā +16°...+17°

Roze zied jau 43 gadus

Par ziediem interesējas arī bites.

Kuldīdznieki Vilma un Roberts Tobiji pie sava trīs metru augstā un ilggadīgā rožu krūma.

audzējām gurķus un tomātus. Vēlāk noārdījām un uzcēlām mazu būdiņu. Mums ir arī septiņas kartupeļu vagas, no kurām pietiek visai ziemai. Tās gan gribu paturēt, jo piecgadīgā mazmeitiņa saka: „Tik garšīgi kartupeļi kā omei nekur citur nav.””

Andras Ālītes teksts un foto

Kuldīgā, Planīcas ielā, dzīvojošie Vilma un Roberts Tobiji lepojas ar trīs metrus garo rozi, kas pie mājas aug jau vairāk nekā 40 gadu.

„Šeit sākām dzīvot 1975. gada rudenī, kad no laukiem atvedām arī vecākus. Vēlāk iestādījām šo rozi – pēc šķirnes vītenroze 'Dortmund'. Stādu iegādājāmies kādā Salaspils dārzniecībā,” stāsta Vilmas kundze. „Sākumā nedomājām, ka tā izaugs tik gara. Zied skaisti. Mēs ar vīru pa retam aplejam ar traukūdeni – tas vienīgais mēslojums, nekādu ķīmiju nelietojam. Šīs rozes plaukst divas reizes: pirmoreiz maijā un jūnijā, otrreiz septembrī. Sākumā parasti zied līdz Jāņiem, pēc tam ziedi nobirst. Tad nāk laukā jauni pumpuri un plaukst atkal.”

Krūmam esot dziļas saknes – ap metru garas. Zarus piesienot ar stiepli, lai tie negāžas. Ap rožu krūmu visvairāk darbojas Roberts: „Tas būtu vēl augstāks, bet pašus galus nogriežu, citādi nevar savākt. Visi ziedi vēl nav izplaukuši. Rozes kopt ir viegli – faktiski nekas nav jādara, tikai jāsaslauka nobirušie ziedi un pēc ziemas jānokniebj kāds vecs vai apsālis zariņš.” Vienīgā problēma: pumpuriem reizēm uzmetas utis. Tām jāuzpūš speciāls aerosols pret kukaiņiem, un otrajā dienā to vairs nav.

„Kādreiz man bija dobe ar lilijām un narcisēm, bet visas pazuda – iespējams, izēda žurkas,” nosmej Vilma. „Pagājušogad iesēju rindu ar kliņģerītēm. Agrāk bija arī divas siltumnīcas,

KONKURSS

Tēlotājmākslas spēle

163. kāрта

Šis cilvēks (1818–1885) tiek uzskatīts par pirmo profesionālo latviešu mākslinieku un portretistu. Dzimis Gulbenē. Mākslu studējis Pēterburgā, vēlāk atgriezies un mācījies zīmēšanu Rīgas Katrīnas skolā. Vēlākos gados studējis Antverpenes Karaliskajā mākslas akadēmijā. Pēc tam dzīve aizvedusi uz Parīzi, tad Odesu. Viens no pazīstamākajiem darbiem (attēlā) glabājas Latvijas Nacionālajā mākslas muzejā.

Atbildes gaidām līdz 20. jūnijā 11.00: *Tēlotājmākslas spēle, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv, vai redakcijas durvju pastkastītē.

162. kārtas atbilde: Francis fon Štuks. *Pašportrets studijā*, 1905.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Velta Višņevska, Ausma Kreidere, Indra Ābelīte, Mārcis Arājs, Guntis Obodņikovs, Ingars Neimanis.

ASTROLOĢISKĀ PROGNOZE /19.- 25. jūnijs /

Jolanta Hercenberga, astroloģe

Auniem labākas nākotnes vārdā jāizšķiras starp godīgumu attiecībā pret sevi un izdabāšanu citiem. Spēka, drosmes un pašapziņas pieaugums ļaus gāzt kalnus.

Vērsi draugu un radu pulkā dziedās Līgo dziesmas, nebēdājot par darbu gūzmu, kas gāzīsies virsū pirms un pēc svētkiem. Ģimenē pārmaiņu laiks.

Dvīņi uzvedīsies tā, it kā daži gadi būtu noripojuši no pleciem. Būs daudz ideju, kā izklaidēties, un viena pēc otras tās tiks realizētas.

Vēžu domāšanas ātrums, attapība un intuīcija būs augstā līmenī. Idejas ir vērts pierakstīt, lai neizklist kā ziedputekšņi un piemērotā brīdī var tām ķerties klāt.

Lauvām – sanāksmes, draugu apmeklējumi, mācības un darījumu attiecību dibināšana. Jātur acis plati vaļā, ko no visa piedāvātā izvēlēties.

Jaunavām ceļā gadīsies īpaši cilvēki, būs interesantas sarunas ar svešiniekiem. To iespaidā var rasties ieceres savas dzīves pilnveidei un plānu maiņai.

Svariem jāturas pretī vēlmei izdomāt pesimistiskus scenārijus, tad viss veiksies. Savas dzīves režisors ir katrs pats – prāts apzināti jāvirza uz to, ko gribas sasniegt.

Skorpioniem būs nopietnas sarunas un dziļas domas par bērnu audzināšanu vai citu līdzīgu tēmu. Jāizvairās no lieliem ieguldījumiem un atbildīgiem līgumiem.

Strēlnieki apdarīs mājas darbus, izklaidēs draugus, palīdzēs vecākiem, bērniem un kaimiņiem. Jaudīgā enerģija ieraus notikumu virpulī arī tuvāk stāvošos.

Mežāžiem jaunas pazīšanās, līgumi un vienošanās būs uz ilgu laiku. Bet vai tik nav pagājis pārāk ilgs laiks, kopš sastapti draugi?

Ūdensvīriem neapmierinātības velniņš atgādinās par visu, kas nav, kā gribētos. Pakļauties viņa viltībai vai ķerties darbiem klāt – tas paliek paša ziņā.

Zivīm der izmēģināt ko jaunu un aizraujošu. Tas var izpausties arī kā atbildīgi darījumi un līgumi, kas nāk kā izaicinājums, prasot uzdrīkstēšanos.

Čika laiks:

20.VI 13.51 – 15.29,

22.VI 4.34 – 22.11,

24.VI 17.00 – 25.VI 7.29.

JŪNIJA ERUDĪTS

Uz kuras upes kurā valstī atrodas vislielākais aizsprosts pasaulē? Tā augstums ir 310 m, garums – 730 m.

Atbildes līdz 19. jūnijā 12.00 atsūtīt e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv.

Atbilde: Pirmā pasaules kara dēļ nenotika olimpiskās spēles Berlīnē. Pareizi atbildējuši: Velta Višņevska, Indra Ābelīte, Anita Eglīte, Ausma Kreidere, Nadežda Gologuzova, Ingars Neimanis, Mārcis Kalējs un Daina Gerente (pareiza atbilde arī iepriekšējā kārtā).